



Fremsat den 13. august 2019 af social- og indenrigsministeren (Astrid Krag)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet

(Sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer)

§ 1

I lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 137 af 7. februar 2019, som ændret ved § 6 i lov nr. 268 af 26. marts 2019, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 12 indsættes:

»§ 12 a. Valgnævnet kan efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Valgnævnets afgørelse efter 1. pkt. gælder indtil afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

Stk. 2. Valgnævnet kan efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af en begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter stk. 1, 1. pkt. Valgnævnets afgørelse efter 1. pkt. gælder, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Stk. 3. Et parti skal give og tilvejebringe de oplysninger og dokumenter, herunder de vælgererklæringer, som Valgnævnet forlanger til brug for en afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt. Tilsidesætter et parti sin pligt efter 1. pkt., kan Valgnævnet træffe afgørelse om at udelukke partiet

midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, indtil partiet har opfyldt sin pligt efter 1. pkt.

Stk. 4. Har et parti indgivet partianmeldelse, kan social- og indenrigsministeren i de i stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., nævnte tilfælde sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Stk. 5. Den, der på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., er eller på tidspunktet for social- og indenrigsministerens anmodning til Valgnævnet efter stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., har været registreret som indehaver af partinavnet, kan tidligst indgive ansøgning om godkendelse af det samme partinavn et år efter udløbet af den periode, der er nævnt i stk. 1, 2. pkt.

Stk. 6. Social- og indenrigsministeren orienterer Folketinget om ministerens anmodning om en afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 1. pkt., og om ministerens beslutning efter stk. 4 senest en uge efter anmodningen henholdsvis beslutningen. Social- og indenrigsministeren orienterer Folketinget om Valgnævnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., senest en uge efter afgørelsen.«

2. I § 17, stk. 1, nr. 5, udgår »og«.

3. I § 17, stk. 1, indsættes efter nr. 5 som nye numre:

- »6) udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer til brug for deltagelse i folketingsvalg, jf. § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller Europa-Parlamentsvalg, jf. § 11 a, stk. 1, 1. pkt., i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet,
- 7) midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer til brug for deltagelse i folketingsvalg, jf. § 12 a, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., eller Europa-Parlamentsvalg, jf. § 11 a, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2.

pkt., i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, og«.

Nr. 6 bliver herefter nr. 8.

4. To steder i § 17, stk. 2, ændres »stk. 1, nr. 4 og 5« til: »stk. 1, nr. 4-7«.

§ 2

I lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. lovbekendtgørelse nr. 140 af 7. februar 2019, foretages følgende ændring:

1. Efter § 11 indsættes:

»§ 11 a. Valgnævnet kan efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Valgnævnets afgørelse efter 1. pkt. gælder indtil afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

Stk. 2. Valgnævnet kan efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af en begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter stk. 1, 1. pkt. Valgnævnets afgørelse efter 1. pkt. gælder, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Stk. 3. Et parti skal give og tilvejebringe de oplysninger og dokumenter, herunder de vælgererklæringer, som Valgnævnet forlanger til brug for en afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt. Tilsidesætter et parti sin pligt efter 1. pkt., kan Valgnævnet træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, indtil partiet har opfyldt sin pligt efter 1. pkt.

Stk. 4. Har et parti indgivet partianmeldelse, kan social- og indenrigsministeren i de i stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., nævnte tilfælde sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Stk. 5. Den, der på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., er eller på tidspunktet for social- og indenrigsministerens anmodning til Valgnævnet efter stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., har været registreret som indehaver af partinavnet, kan tidligst indgive ansøgning om godkendelse af det samme partinavn et år efter udløbet af den periode, der er nævnt i stk. 1, 2. pkt.

Stk. 6. Social- og indenrigsministeren orienterer Folketinget om ministerens anmodning om en afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 1. pkt., og om ministerens beslutning efter stk. 4 senest en uge efter anmodningen henholdsvis beslutningen. Social- og indenrigsministeren orienterer Folketinget om Valgnævnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., senest en uge efter afgørelsen.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Loven finder anvendelse på et partis indsamling af vælgererklæringer, der finder sted efter lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Baggrund

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer

3.1.1. Gældende ret

3.1.2. Social- og Indenrigsministeriets overvejelser

3.1.3. Den foreslåede ordning

3.1.3.1. Anvendelsesområde

3.1.3.2. Udelukkelse fra fortsat indsamling og annullation af indsamling af vælgererklæringer

3.1.3.3. Midlertidig udelukkelse fra indsamling af vælgererklæringer

3.1.3.4. En effektiv oplysning af sagen fra Valgnævnets side

3.1.3.5. Social- og indenrigsministerens berostillelse af en partianmeldelse

3.1.3.6. Sikring mod fornyet indsamling under samme partinavn efter en udelukkelse og annullation

3.1.3.7. Orientering af Folketinget om social- og indenrigsministerens og Valgnævnets anmodninger, beslutninger og afgørelser

3.1.3.8. Valgnævnets sammensætning

3.1.4. Forholdet til databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

7. Miljømæssige konsekvenser

8. Forholdet til EU-retten

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Med lovforslaget foreslås det, at der etableres hjemmel til at fastsætte sanktioner i form af udelukkelse fra og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer til brug for folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med indsamlingen.

Formålet er at sikre mod omgåelse eller manipulation af proceduren for indsamling af vælgererklæringer til brug for anmeldelse af nye partier til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg – uanset om vælgererklæringerne er afgivet digitalt eller analogt.

Med forslaget forhindres, at dette vil ske, også inden det nye portalsystem for vælgererklæringer, som alle Folketingets daværende partier den 22. marts 2019 har indgået politisk

aftale om, er udmøntet i lovgivningen og klar til idriftsættelse.

2. Baggrund

Efter de gældende regler skal partier, der ønsker at stille op til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, indsamle vælgererklæringer gennem den digitale løsning vælgererklæring.dk.

Ved lov nr. 312 af 29. marts 2014 blev der etableret hjemmel i lov om valg til Folketinget (folketingsvalgloven) og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (Europa-Parlamentsvalgloven) til, at social- og indenrigsministeren kunne fastsætte regler om indsamling af vælgererklæringer til brug for anmeldelse af nye partier til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Denne hjemmel blev udnyttet ved bekendtgørelse nr. 13 af 7. januar 2016 om an-

vendelse af en digital løsning til brug for anmeldelse af nye partier og indsamling af vælgererklæringer (vælgererklæringsbekendtgørelsen). Den digitale løsning vælgererklæring.dk til brug for anmeldelse af nye partier og indsamling af vælgererklæringer blev idriftsat den 12. januar 2016.

I efteråret 2018 kunne Økonomi- og Indenrigsministeriet, nu Social- og Indenrigsministeriet, konstatere, at der blev indsamlet vælgererklæringer, hvor den procedure, der var forudsat i folketingsvalgloven, jf. nu lovbekendtgørelse nr. 137 af 7. februar 2019, henholdsvis Europa-Parlamentsvalgloven, jf. nu lovbekendtgørelse nr. 140 af 7. februar 2019, og fastsat nærmere i vælgererklæringsbekendtgørelsen, ikke havde været fulgt.

Med henblik på at sikre, at proceduren for indsamling af vælgererklæringer ikke kan omgås, indgik den tidligere regering (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) den 22. marts 2019 en politisk aftale med Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om en ny procedure for indsamling af vælgererklæringer til brug for anmeldelse af nye partier, der ønsker at stille op til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

Det følger bl.a. af den politiske aftale, at der skal indføres et nyt portalsystem til brug for indsamling af vælgererklæringer, og at vælgeren ved brug af dette portalsystem skal identificere sig to gange med NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel), før vælgeren kan afgive en gyldig vælgererklæring og dermed støtte et partis opstilling. Dette portalsystem vil udelukke omgåelse af den såkaldte eftertænksomhedsperiode, dvs. den periode, der skal gå, mellem vælgeren første og anden gang støtter et parti, når det fornødne lovgrundlag er tilvejebragt, og portalsystemet er færdigudviklet og klar til idriftsættelse forventeligt primo 2020.

Der er imidlertid efter Social- og Indenrigsministeriets opfattelse ikke hjemmel i folketingsvalgloven henholdsvis Europa-Parlamentsvalgloven eller vælgererklæringsbekendtgørelsen til at sanktionere partier eller de enkeltpersoner, der står bag partierne, for ikke at følge den procedure for indsamling af vælgererklæringer, der er forudsat i lovene og fastsat nærmere i vælgererklæringsbekendtgørelsen, herunder eftertænksomhedsperioden.

Indtil det nye portalsystem til brug for indsamling af vælgererklæringer er etableret, er der derfor et særligt og hastende behov for at sanktionere partier eller de enkeltpersoner, der står bag partierne, for ikke at følge den lovmæssige procedure for indsamling af vælgererklæringer.

Dette lovforslag vil derfor fastsætte sanktioner i form af udelukkelse fra og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer til brug for folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med indsamlingen.

Formålet med reglerne om indsamling af vælgererklæringer, herunder reglerne om eftertænksomhedsperioden, er bl.a. at sikre, at kun de partier, der har en reel chance for at opnå valg til Folketinget henholdsvis Europa-Parlamentet, kan blive opstillingsberettiget. Reglerne om indsamling af vælgererklæringer har således et samspil med folketingsvalglovens regler om mandatfordelingen, herunder særligt lovens § 77 om fordelingen af tillægsmandaterne, og Europa-Parlamentsvalglovens § 32 om mandatfordelingen.

Reglerne om indsamling af vælgererklæringer har dermed en afgørende betydning for, hvordan valg til Folketinget og valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet afvikles, og dermed hvordan demokratiet i bredere forstand fungerer.

Det er på den baggrund afgørende at forhindre omgåelse eller manipulation af proceduren for indsamling af vælgererklæringer til brug for anmeldelse af nye partier til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg – uanset om vælgererklæringerne er afgivet digitalt eller analogt.

Med forslaget forhindres, at dette vil ske, også inden det nye portalsystem for vælgererklæringer, som alle Folketingets daværende partier den 22. marts 2019 har indgået politisk aftale om, er udmøntet i lovgivningen og klar til idriftsættelse.

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter lovens bekendtgørelse i Lovtidende.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer

3.1.1. Gældende ret

Reglerne om indsamling af vælgererklæringer til brug for opstilling til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg følger af folketingsvalglovens § 12 og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 samt vælgererklæringsbekendtgørelsen.

Nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg henholdsvis Europa-Parlamentsvalg, skal anmeldes for økonomi- og indenrigsministeren senest kl. 12 femten dage før folketingsvalgdagen henholdsvis senest kl. 12 otte uger før Europa-Parlamentsvalgdagen. Med anmeldelsen skal (bortset fra anmeldelse fra det tyske mindretalsparti ved folketingsvalg) følge erklæringer fra et antal vælgere, der ved folketingsvalg mindst svarer til 1/175 af samtlige gyldige stemmer ved det sidst afholdte folketingsvalg og ved Europa-Parlamentsvalg mindst svarer til 2 pct. af samtlige gyldige stemmer ved det sidst afholdte folketingsvalg. Se folketingsvalglovens § 12, stk. 1, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 1.

Vælgeren skal ved erklæringens afgivelse opfylde betingelserne for valgret til Folketinget henholdsvis Europa-Parlamentet, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 5, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 5.

En vælger kan ikke afgive erklæring for et andet parti, så længe vælgererklæringen er gyldig, eller, når partiet er anmeldt som opstillingsberettiget, så længe anmeldelsen af partiet er gyldig. En vælger kan frem til tidspunktet for anmeldelsen af partiet trække sin erklæring tilbage. Se folketingsvalglovens § 12, stk. 6, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 6.

Social- og indenrigsministeren fastsætter regler om udformning, indsamling, håndtering, kontrol og tilintetgørelse af vælgererklæringer for nye partier og kan i tilknytning til sådanne regler fastsætte regler om, at indsamlingen af vælgererklæringer skal ske ved brug af et digitalt system, som social- og indenrigsministeren stiller til rådighed, jf. nærmere folketingsvalglovens § 12, stk. 10 og 11, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 10 og 11.

I bemærkningerne til det lovforslag, der lå til grund for lov nr. 312 af 29. marts 2014 om bemyndigelse til digitalisering af proceduren for indsamling af vælgererklæringer m.v., jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 124, er det – som det ses ved at sammenholde afsnit 4.4.3, 4.4.3.1, 4.4.3.2, 4.4.3.3 og 4.4.4 – forudsat, at de vælgererklæringer, der af vælgererklæringssystemet bliver erklæret gyldige, også er og efterfølgende vil blive anset for at være gyldige. I de nævnte afsnit i lovforslagets almindelige bemærkninger er det nøje beskrevet, hvilken kontrol vælgererklæringssystemet skal udføre ved vælgerens digitale underskrift af vælgererklæringen, og hvilke konsekvenser de forskellige udfald af kontrollen vil få. Det fremgår af beskrivelsen, at vælgererklæringssystemet alene skal kontrollere vælgerens valgret, og om vælgeren har afgivet mere end én vælgererklæring, og dermed også at vælgererklæringssystemet bl.a. ikke skal kontrollere, om eftertænkingsperioden har været overholdt. Det fremgår også af bemærkningerne, at vælgeren modtager en kvittering, hvori det oplyses, at vælgererklæringen er gyldigt afgivet. I lovforslagets almindelige bemærkninger er det desuden forudsat, at ministeriet som følge af systemets løbende kontrol ikke skal udføre nogen kontrol af vælgererklæringerne ved partianmeldelse. Endvidere er det i lovforslagets almindelige bemærkninger forudsat, at partierne som følge af systemets løbende kontrol og ministeriets manglende kontrol har sikkerhed for, at de erklæringer, der afgives til støtte for dem, er gyldige.

Det nuværende lovgrundlag giver således ikke mulighed for at anse vælgererklæringer afgivet i strid med eftertænkingsperioden for ugyldige eller på anden måde sanktionere omgæelserne.

Der er ikke hjemmel i folketingsvalgloven henholdsvis Europa-Parlamentsvalgloven eller vælgererklæringsbekendtgørelsen til at pålægge partier eller de enkeltpersoner, der står bag partierne, sanktioner for overtrædelse af reglerne om indsamling af vælgererklæringer, f.eks. ved at standse et partis indsamling af vælgererklæringer eller annullere partiets vælgererklæringer.

I lovforslaget om bemyndigelse til digitalisering af proceduren for indsamling af vælgererklæringer m.v., herunder i bemærkningerne til de bestemmelser, der bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om indsamling af vælgererklæringer, er spørgsmålet om sanktioner ikke omtalt. Det er således ikke forudsat i lovgrundlaget, at Social- og Indenrigsministeriet eller andre myndigheder har hjemmel til at gribe ind over for et parti og forhindre det i at indsamle vælgererklæringer på en retsstridig måde, efter at Valgnævnet har godkendt partinavnet.

3.1.2. Social- og Indenrigsministeriets overvejelser

Social- og Indenrigsministeriet har i sine overvejelser været opmærksom på, at det forhold at udelukke et parti fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer må anses for at være meget indgribende for det enkelte parti, idet partiet forhindres i at indsamle vælgererklæringer og dermed at kunne blive opstillingsberettiget til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg eller begge disse valg. En afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer vil efter omstændighederne også kunne have store konsekvenser for partiet, især hvis den bliver truffet tæt på et valg. Social- og Indenrigsministeriet har endvidere været opmærksom på, at det forhold at udelukke en person, der er eller har været registreret som indehaver af partinavnet, indtil et år efter udløbet af den resterende del af den periode, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg henholdsvis Europa-Parlamentsvalg, må anses for at være meget indgribende for den enkelte person, idet den pågældende forhindres i at være indehaver af et partinavn og dermed arbejde for at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg eller begge disse valg.

Der vurderes imidlertid i den forbindelse ikke at være berettede hensyn til et parti – eller den eller de personer, der står bag partiet – der forsøger at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg eller begge disse valg ved at indsamle vælgererklæringer i strid med den gældende procedure.

Efter Social- og Indenrigsministeriets opfattelse er det afgørende at forhindre omgåelse eller manipulation af proceduren for indsamling af vælgererklæringer til brug for anmeldelse af nye partier til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

En adgang til at udelukke et parti fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud vil være en effektiv sikring af, at et parti ikke må kunne gennemføre en indsamling af vælgererklæringer, hvis partiet groft eller gentagne gange har overtrådt lovgivningen i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer.

Social- og Indenrigsministeriet vil løbende med de oplysninger herom, ministeriet efter de gældende regler har adgang

til, kontrollere partiernes indsamling af vælgererklæringer med henblik på at opdage eventuelle omgæelser af proceduren for indsamling af vælgererklæringer eller forsøg herpå. Ministeriet er meget optaget af at opdage eventuelle omgæelser eller andre uregelmæssigheder så tidligt som muligt og senest i forbindelse med, at et parti anmelder sig for social- og indenrigsministeren. Ministeriet har på den baggrund ikke fundet anledning til at tilvejebringe hjemmel til, at Valgnævnet også kan træffe afgørelse om at annullere et partis indsamling af vælgererklæringer, efter at social- og indenrigsministeren har godkendt et partis partianmeldelse og dermed opstillingsberettigelse.

Endvidere har Social- og Indenrigsministeriet overvejet, hvem der skal have kompetence til at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer eller om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer.

Det foreslås, at kompetencen til at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer eller om at udelukke et parti midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer henlægges til Valgnævnet. Valgnævnet er et uafhængigt organ, der er nedsat efter folketingsvalgloven og Europa-Parlamentsvalgloven, og som efter disse to love skal ledes af en højesterets- eller landsdommer.

Valgnævnets afgørelser kan indbringes for Folketingets Ombudsmand og domstolene.

3.1.3. Den foreslåede ordning

3.1.3.1. Anvendelsesområde

Med lovforslaget foreslås det, at der fastsættes sanktioner, der skal gælde for et partis indsamling af vælgererklæringer, der foretages i strid med de til enhver tid gældende regler, og som skal gælde for indsamling af både digitale og papirbaserede vælgererklæringer. Det foreslås endvidere, at der fastsættes sanktioner, der skal gælde i forhold til et partis indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til såvel folketingsvalg som Europa-Parlamentsvalg.

3.1.3.2. Udelukkelse fra fortsat indsamling og annullation af indsamling af vælgererklæringer

Det foreslås, at Valgnævnet får kompetence til efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer at træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Dette vil være en effektiv sikring af, at et parti ikke må kunne gennemføre en indsamling af vælgererklæringer, hvis partiet groft eller gentagne gange har overtrådt lovgivningen i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer. Ved at stille krav om, at

der skal foreligge grove eller gentagne retsbrud sikres, at sanktionen står i et rimeligt forhold til overtrædelsen.

Grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil foreligge, hvis et parti indsamler vælgererklæringer i strid med eftertænkelsesperioden, der er fastsat i folketingsvalglovens § 12 og regler fastsat i medfør heraf henholdsvis Europa-Parlamentsvalglovens § 11 og regler fastsat i medfør heraf. Tilsvarende gælder, hvis et parti indsamler vælgererklæringer og i den forbindelse foretager omgæelse eller manipulation med identifikation af vælgere, herunder med deres NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel). Derudover vil udtrykket efter omstændighederne kunne omfatte andre grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer, herunder f.eks. overtrædelser af straffeloven eller grove eller gentagne overtrædelser af databeskyttelsesforordningen eller databeskyttelsesloven i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer.

Valgnævnets afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer vil gælde indtil afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Det pågældende parti vil herefter være afskåret fra at fortsætte sin indsamling af vælgererklæringer i den resterende del af den periode, hvor partinavnet er godkendt med henblik på indsamling af vælgererklæringer. Partiet vil desuden være afskåret fra at påbegynde en ny indsamling af vælgererklæringer i den resterende del af den periode, hvor partinavnet er godkendt med henblik på indsamling af vælgererklæringer. For et parti, der indsamler vælgererklæringer til brug for opstilling til både folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, og som i den forbindelse har begået grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med den ene indsamling af vælgererklæringer, vil det indebære, at begge indsamlinger vil blive udelukket og annulleret.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, (folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1) og § 2, nr. 1, (Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1) med tilhørende bemærkninger.

3.1.3.3. Midlertidig udelukkelse fra indsamling af vælgererklæringer

Endvidere foreslås det, at Valgnævnet får kompetence til efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af en begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer at træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe en afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer.

Herved sikres, at Valgnævnet får den fornødne tid til undersøgelsen af, om der er grundlag for at træffe en afgørelse om

udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer, uden at et parti, der groft eller gentagne gange overtræder lovgivningen i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer, i mellemtiden kan opnå det fornødne antal vælgererklæringer til at blive opstillingsberettiget. Ved at stille krav om, at der skal foreligge begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud, og at udelukkelsen alene er midlertidig, sikres, at sanktionen står i et rimeligt forhold til den begrundede mistanke om overtrædelsen.

Valgnævnets afgørelse om at udelukke et parti midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer vil gælde, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, (folketingsvalglovens § 12 a, stk. 2) og § 2, nr. 1, (Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 2) med tilhørende bemærkninger.

3.1.3.4. En effektiv oplysning af sagen fra Valgnævnets side

Med henblik på at sikre, at Valgnævnet kan oplyse sagen tiltrækkeligt i forbindelse med en afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer eller om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, foreslås det, at det fastsættes, at et parti har pligt til at give og tilvejebringe de oplysninger og dokumenter, herunder de vælgererklæringer, som Valgnævnet forlanger til brug for de nævnte afgørelser. Tilsidesætter et parti denne pligt, kan Valgnævnet træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, indtil partiet har opfyldt sin oplysningspligt. Herved sikres, at Valgnævnet får de fornødne magtmidler til at kunne gennemføre sin undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe en afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, (folketingsvalglovens § 12 a, stk. 3) og § 2, nr. 1, (Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 3) med tilhørende bemærkninger.

3.1.3.5. Social- og indenrigsministerens berostillelse af en partianmeldelse

Endvidere foreslås det, at social- og indenrigsministeren, hvis et parti har indgivet partianmeldelse, vil kunne sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero med henblik på Valgnævnets afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer eller om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Herved sikres, at Valgnævnet får den fornødne tid til undersøgelsen af, om der er grundlag for at træffe en afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælge-

rerklæringer, uden at et parti, der groft eller gentagne gange overtræder lovgivningen i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer, i mellemtiden kan indgive partianmeldelsen og få partianmeldelsen behandlet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, (folketingsvalglovens § 12 a, stk. 4) og § 2, nr. 1, (Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 4) med tilhørende bemærkninger.

3.1.3.6. Sikring mod fornyet indsamling under samme partinavn efter en udelukkelse og annullation

Det følger af de gældende regler, at den, som har fået en godkendelse af Valgnævnet af et partinavn, alene har en bestemt periode til at vise, om vedkommende på grundlag af dette partinavn kan indsamle det fornødne antal vælgererklæringer. Herefter skal der – medmindre partinavnet er beskyttet efter folketingsvalglovens § 13, stk. 1, nr. 2 og 5, og stk. 2 – gå en karenperiode på et år, hvor andre kan få mulighed for at indgive anmodning om partinavnet. Dette følger af folketingsvalglovens § 12, stk. 4, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 4. Denne karenstid bør også gælde i den situation, hvor Valgnævnet har truffet afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer.

På den baggrund foreslås det, at den, der er registreret som indehaver af partinavnet på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, og den, der har været registreret som indehaver af partinavnet på tidspunktet for social- og indenrigsministerens anmodning til Valgnævnet om at træffe afgørelse, tidligst vil kunne indgive ansøgning om godkendelse af det samme partinavn et år efter udløbet af den resterende del af den periode, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg henholdsvis Europa-Parlamentsvalg.

Herved sikres den fornødne karenstid, således at andre, der måtte være interesserede i at benytte partinavnet, - medmindre partinavnet er beskyttet - kan indgive ansøgning om partinavnet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, (folketingsvalglovens § 12 a, stk. 5) og § 2, nr. 1, (Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 5) med tilhørende bemærkninger.

3.1.3.7. Orientering af Folketinget om social- og indenrigsministerens og Valgnævnets anmodninger, beslutninger og afgørelser

Det foreslås, at social- og indenrigsministeren ved ministerens anmodning om en afgørelse om udelukkelse og/eller annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer, ved Valgnævnets afgørelse om udelukkelse og/eller annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer og ved ministerens beslutning om at sætte behandlingen af en partianmeldelse i bero vil skulle orientere Folketinget herom senest en uge efter anmodningen, beslutningen eller afgørelsen.

Herved sikres, at Folketinget kan udøve sin parlamentariske kontrol i forhold til social- og indenrigsministeren og få de fornødne underretninger om Valgnævnets virksomhed.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, (folketingsvalglovens § 12 a, stk. 6) og § 2, nr. 1, (Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 6) med tilhørende bemærkninger.

3.1.3.8. Valgnævnets sammensætning

Det foreslås endvidere, at Valgnævnet i de sager, hvor nævnet foreslås tillagt kompetence til at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation samt midlertidig udelukkelse i forhold til et partis vælgererklæringer, suppleres med et fjerde medlem, der skal være kyndigt i navne- og varemærkerettigheder. Herved sikres, at nævnet i de nævnte sager får samme sammensætning som i de sager, hvor nævnet har kompetence til at godkende et partinavn og forlænge godkendelsen heraf, og at nævnet får den fornødne sagskundskab, også ved behandlingen af disse sager.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, med tilhørende bemærkninger.

3.1.4. Forholdet til databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen

Social- og Indenrigsministeriet har overvejet, hvorvidt den behandling af personoplysninger, som lovforslaget forudsætter, der skal ske i forbindelse med undersøgelse af et partis indsamling af vælgererklæringer og i forbindelse med undersøgelse af beskaffenheden af de enkelte vælgererklæringer, som er nærmere beskrevet i afsnit 3.1.3, kan ske inden for rammerne af lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven, jf. lov nr. 502 af 23. maj 2018) og forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger m.v. (databeskyttelsesforordningen, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016).

Det drejer sig om behandling af oplysninger om personer, der har afgivet en vælgererklæring for et parti, herunder oplysninger om den pågældende persons personnummer, valget og politiske tilhørsforhold.

Ifølge databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra c, kan almindelige personoplysninger lovligt behandles, hvis behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige. Efter forordningens artikel 6, stk. 1, litra e, kan almindelige personoplysninger ligeledes lovligt behandles, hvis behandlingen er nødvendig til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Der henvises tillige til databeskyttelseslovens § 6, stk. 1. Efter databeskyttelseslovens § 11, stk. 1, kan offentlige myndigheder endvidere behandle

oplysninger om personnummer med henblik på en entydig identifikation eller som journalnummer.

Følsomme personoplysninger, herunder oplysninger om politisk overbevisning, kan lovligt behandles, hvis behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra f. Der henvises tillige til databeskyttelseslovens § 7, stk. 1.

Det bemærkes, at en oplysning om, at en person har afgivet vælgererklæring for et parti, er en oplysning om den pågældendes politiske overbevisning, der er omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1.

Endvidere følger det af databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra c, at personoplysninger skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles (princippet om dataminimering).

Med lovforslaget pålægges social- og indenrigsministeren og Valgnævnet at behandle oplysninger om personer, der har afgivet vælgererklæring for et parti, der indsamler vælgererklæringer til brug for anmeldelse som nyt parti til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg. Det bemærkes endvidere, at ministeriet og Valgnævnet skal iagttage de øvrige databeskyttelsesregler, herunder reglerne om de registreredes rettigheder (bl.a. reglerne om oplysningspligt i databeskyttelsesforordningens artikel 13 og 14) i forbindelse med behandlingen af personoplysninger om bl.a. personer, der har afgivet en vælgererklæring for et parti.

Det er Social- og Indenrigsministeriets opfattelse, at den behandling af personoplysninger, som lovforslaget indebærer i forbindelse med undersøgelse af et partis indsamling af vælgererklæringer og i forbindelse med undersøgelse af beskaffenheden af de enkelte vælgererklæringer, er saglig og nødvendig for at sikre overholdelse af proceduren for indsamling af vælgererklæringer, og at behandlingen står i rimeligt forhold til de mål, der forfølges med lovforslaget.

På den baggrund er det Social- og Indenrigsministeriets opfattelse, at den som følge af lovforslaget nødvendige behandling af personoplysninger i forbindelse med undersøgelse af et partis indsamling af vælgererklæringer og i forbindelse med undersøgelse af beskaffenheden af de enkelte vælgererklæringer, herunder i forbindelse med afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer eller om at udelukke et parti midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, kan ske inden for rammerne af databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser eller implementeringskonsekvenser for det offentlige af betydning.

Social- og Indenrigsministeriet har overvejet, hvorvidt lovforslaget følger de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

Det vurderes, at princip nr. 1 om enkle og klare regler er iagttaget i lyset af de overordnede formål, der forfølges med lovforslaget, herunder retssikkerhedshensyn.

Princip nr. 2 om digital kommunikation er bl.a. relevant i forhold til det foreslåede § 12 a, stk. 3, 1. pkt., i folketingsvalgloven henholdsvis § 11 a, stk. 3, 1. pkt., i Europa-Parlamentsvalgloven, der fastsætter, at et parti skal give og tilvejebringe de oplysninger og dokumenter, som Valgnævnet forlanger til brug for en afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer til brug for deltagelse i folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg eller en afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer til brug for deltagelse i folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg. I det omfang sådanne oplysninger efter deres karakter kan indsendes til Valgnævnet digitalt, og at det kan ske på tilstrækkelig sikker vis, f.eks. via Digital Post, vil kommunikationen kunne ske digitalt. Systemunderstøttelsen heraf vil løbende indgå i overvejelserne om rekvirering og opdatering af ministeriets sagsbehandlingssystemer og i forhold til indretningen af det digitale system til brug for indsamling af vælgererklæringer, men vil af hensyn til den tekniske indretning og løbende udvikling af disse systemer ikke blive beskrevet nærmere i lovforslaget.

Det vurderes, at princip nr. 3 og 4 om muliggørelse af automatisk sagsbehandling henholdsvis ensartede begreber og genbrug af data ikke er relevante i forhold til lovforslagets indhold.

For så vidt angår princip nr. 5 om tryk og sikker databehandling henvises til afsnit 3.1.4 om forholdet til databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen. Endvidere bemærkes, at den foreslåede ordning i lovforslaget sikrer hjemmel til at sanktionere partier, der har foretaget omgåelse eller manipulation med identifikation af vælgeren, herunder med vælgerens NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel), eller har foretaget uberettiget brug af en vælgers NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel) til brug for afgivelse af en vælgererklæring uden vælgerens samtykke hertil. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 (folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1), og § 2, nr. 1 (Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1), med tilhørende bemærkninger.

For så vidt angår princip nr. 6 om anvendelse af offentlig infrastruktur er det i lovforslaget foreslået, at det karakteriseres som et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer, hvis partiet blot i et enkelt tilfælde har foretaget omgåelse eller manipulation med identifikation af vælgeren, herunder med vælgerens NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel). Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 (folketings-

valglovens § 12 a, stk. 1), og § 2, nr. 1 (Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1), med tilhørende bemærkninger.

Endelig vurderes det, at princip nr. 7 om forebyggelse af snyd og fejl er efterlevet, idet formålet med lovforslaget er at etablere hjemmel til at sanktionere retsstridig indsamling af vælgererklæringer og dermed undgå snyd med proceduren for indsamling af vælgererklæringer og de it-systemer og anden offentlig infrastruktur, der understøtter processen.

På den baggrund vurderes det, at lovforslaget i relevant omfang følger principperne for digitaliseringsklar lovgivning.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Valg af medlemmer til Europa-Parlamentet er reguleret af artikel 22, stk. 1, og artikel 223, stk. 1, i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (EUF-Traktaten). EUF-Traktatens artikel 22, stk. 1, er udmøntet ved Rådets direktiv nr. 93/109/EF af 6. december 1993 om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere, og Rådets direktiv nr. 2013/1/EU af 20. december 2012 om ændring af direktiv 93/109/EF for så vidt angår de nærmere regler for valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere. EUF-Traktatens artikel 223, stk. 1, er udmøntet ved akten om almindelige direkte valg af repræsentanterne i Europa-Parlamentet knyttet til Rådets afgørelse (76/787/EKSF, EØF, Euratom) af 20. september 1976, som ændret ved Rådets afgørelse af 1. februar 1993.

Ingen af de nævnte retsforskrifter regulerer adgangen til at stifte og deltage som parti i valg af medlemmer til Europa-Parlamentet. Adgangen hertil er dermed undergivet hver medlemsstats nationale forskrifter, dog med respekt for EU-retten, herunder det grundlæggende princip om forbud mod forskelsbehandling på baggrund af nationalitet (EUF-Traktatens artikel 18) og bestemmelsen om unionsborgernes udøvelse af valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet (EUF-Traktatens artikel 22, stk. 1).

Adgangen for herboende unionsborgere til at afgive en vælgererklæring til støtte for et parti, der ønsker at stille op til

Europa-Parlamentsvalg, hvilket som anført er undergivet national lovgivning, berøres ikke af lovforslaget.

Lovforslaget er på den baggrund i overensstemmelse med EU-retten.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har i perioden fra den 5. juli 2019 til og med den 2. august 2019 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Regioner, Datatilsynet, DI Digital, Digitaliseringsstyrelsen, DIT – Dansk IT, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Institut for Menneskerettigheder, IT-politisk forening, ITU/Demtech, KL, Københavns Universitet (Datalogisk Institut og Institut for Statskundskab), PROSA, Rådet for Digital Sikkerhed, Teknologirådet, Valgnævnet og Aarhus Universitet (Institut for Datalogi og Institut for Statskundskab).

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen af betydning
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen af betydning
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget er i overensstemmelse med EU-retten.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter de gældende bestemmelser i kapitel 3 i folketingsvalgloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 137 af 7. februar 2019, om partier, der har ret til at deltage i folketingsvalg, er der ikke hjemmel til at pålægge partier sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.1.1.

Med lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse som § 12 a i folketingsvalglovens kapitel 3, der indeholder hjemmel til at pålægge partier sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer.

Den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, 1. pkt., fastsætter, at Valgnævnet efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller

gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer kan træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

Formålet er at sikre, at et parti ikke må kunne gennemføre en indsamling af vælgererklæringer, hvis partiet groft eller gentagne gange har overtrådt lovgivningen i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer. Ved at stille krav om, at der skal foreligge grove eller gentagne retsbrud, sikres, at sanktionen står i et rimeligt forhold til overtrædelsen.

Med udtrykket "et partis indsamling af vælgererklæringer" sigtes til et partis indsamling af vælgererklæringer med henblik på at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg i overensstemmelse med folketingsvalglovens § 12 og regler fastsat i medfør heraf, herunder den i medfør af bl.a. § 12, stk. 10 og 11, fastsatte bekendtgørelse nr. 13 af 7. januar 2016 om anvendelse af en digital løsning til brug for anmeldelse af vælgererklæringer.

delse af nye partier og indsamling af vælgererklæringer (vælgererklæringsbekendtgørelsen). Bestemmelsen vil gælde for enhver indsamling af vælgererklæringer med henblik på at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg, herunder både indsamling af digitale vælgererklæringer og indsamling af papirbaserede vælgererklæringer.

Afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., kan kun træffes i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer med henblik på at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg. I dette tilfælde indebærer en afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., at partiet udelukkes fra indsamlinger til både folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Bestemmelsen giver ikke adgang til at træffe afgørelse i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer med henblik på at blive opstillingsberettiget til Europa-Parlamentsvalg. Sker der retsbrud i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer med henblik på at blive opstillingsberettiget til Europa-Parlamentsvalg, vil der kunne træffes afgørelse i medfør af den foreslåede bestemmelse om sanktioner i Europa-Parlamentsvalgloven, jf. lovforslagets § 2, nr. 1.

Med udtrykket ”retsbrud” sigtes til enhver tilsidesættelse, der sker i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer, såvel af de forskrifter, der er fastsat i lovgivningen særligt for indsamling af vælgererklæringer, som af de forskrifter, der også gælder for indsamling af vælgererklæringer.

Enhver tilsidesættelse af folketingsvalglovens § 12 og regler fastsat i medfør heraf, herunder den i medfør af bl.a. § 12, stk. 10 og 11, fastsatte bekendtgørelse (vælgererklæringsbekendtgørelsen), vil således udgøre et retsbrud.

Det er ved både grove og gentagne retsbrud en forudsætning, at handlingen kan henføres til partiet selv eller til personer, der efter aftale eller fælles forståelse med partiet foretager indsamlingen. En handling kan f.eks. henføres til partiet, hvis den er foretaget af den person, der er registreret som partinavnindehaver, medarbejdere hos partiet, medlemmer af partiets ledende organer eller andre personer, der har påtaget sig opgaver for partiet, men ikke f.eks. til andre, der uberettiget har tilegnet sig adgang til partiets indsamling.

Udtrykket ”retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer” kan også omfatte f.eks. overtrædelser i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer af straffeloven, databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven, forordningen om elektronisk identifikation og tilidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked, loven om udstedelse af NemID med offentlig digital signatur til fysiske personer og til medarbejdere i juridiske enheder og regler fastsat i medfør af de nævnte love.

Retsbrud ved overtrædelse af straffeloven kan f.eks. bestå i overtrædelse af § 263, stk. 1, der fastsætter, at den, der uberettiget skaffer sig adgang til en andens datasystem eller data, som er bestemt til at bruges i et datasystem (hacking), straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Endvidere kan retsbrud ved overtrædelse af straffeloven f.eks. bestå i overtrædelse af § 263 a, stk. 1, nr. 3, litra b, der fastsætter, at den, der uberettiget skaffer sig eller videregiver

et adgangsmiddel til et datasystem, der behandler oplysninger, som er omfattet af artikel 9, stk. 1, eller artikel 10 i databeskyttelsesforordningen, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, og artikel 10 angår følsomme personoplysninger. Databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, omfatter oplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt genetiske data, biometriske data, der behandles med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger og oplysninger om seksuelle forhold eller seksuel orientering. Databeskyttelsesforordningens artikel 10 omfatter oplysninger om strafbare forhold.

Med udtrykket ”grove retsbrud” sigtes til de tilsidesættelser af de ovennævnte forskrifter, der er fastsat i lovgivningen, enten fordi den forskrift, der er tilsidesat, må karakteriseres som væsentlig og vigtig at overholde som led i indsamlingen af vælgererklæringer, eller fordi overtrædelsen af forskriften må karakteriseres som meget afvigende fra forskriften. Blot én grov tilsidesættelse af forskriften vil kunne være tilstrækkelig for at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer.

Med udtrykket ”gentagne retsbrud” sigtes til gentagne tilsidesættelser af de ovennævnte forskrifter, der er fastsat i lovgivningen. Gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil foreligge, hvis et parti to eller flere gange begår samme eller forskellige retsbrud i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer til brug for at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg.

Et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil f.eks. foreligge, hvis et parti blot i et enkelt tilfælde omgår den periode, der skal gå mellem vælgerens støttetilkendegivelse til et nyt parti og vælgerens endelige afgivelse af vælgererklæring, jf. vælgererklæringsbekendtgørelsens § 5, stk. 2. Endvidere vil der foreligge et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer, hvis et parti blot i et enkelt tilfælde f.eks. har foretaget omgåelse eller manipulation med identifikation af vælgeren, herunder med vælgerens NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel). Et groft retsbrud vil således foreligge, hvis partiet herunder blot i et enkelt tilfælde har foretaget uberettiget brug af en vælgers NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel) til afgivelse af en vælgererklæring uden vælgerens samtykke hertil.

Indtaster et parti en eller flere e-mailadresser i vælgererklæringssystemet for vælgere, der ikke har samtykket hertil, med henblik på, at systemet registrerer en afgivelse af støttetilkendegivelse uden vælgerens samtykke hertil, vil dette enkelte tilfælde kunne være et groft retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer. Det samme gælder, hvis et parti gentagne gange indtaster e-mailadresser i vælgererklæringssystemet, som vælgeren første gang har givet samtykke til at indtaste i vælgererklæringssystemet, med henblik på, at vælgererklæringssystemet de efterfølgende gange registrerer en fornyet afgivelse af støttetilkendegivel-

se, der vil kunne benyttes af andre vælgere til afgivelse af vælgererklæring.

Et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil f.eks. også foreligge, hvis partiet i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer har foretaget en overtrædelse af straffeloven, også selv om overtrædelsen er enkeltstående.

I tilfælde af overtrædelser af databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven, forordningen om elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked, loven om udstedelse af NemID med offentlig digital signatur til fysiske personer og til medarbejdere i juridiske enheder og regler fastsat i medfør af de nævnte love må det bero på en konkret vurdering, om en enkeltstående overtrædelse kan anses for et groft retsbrud. Gentagne overtrædelser af disse bestemmelser vil være omfattet af bestemmelsen.

Efter den foreslåede bestemmelse vil Valgnævnet ikke kunne tage sager om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer op af egen drift, men vil alene kunne træffe en sådan afgørelse efter anmodning fra social- og indenrigsministeren. Har social- og indenrigsministeren udelukkende anmodet Valgnævnet om at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., kan Valgnævnet – som det mindre i det mere – efter § 12 a, stk. 2, 1. pkt., træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt.

Social- og indenrigsministeren vil i sin beslutning om, hvorvidt ministeren skal indgive en anmodning til Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., være undergivet almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed, lighed og proportionalitet.

Social- og indenrigsministerens beslutning om at anmode Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., vil som en procesledende beslutning ikke være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Beslutningen skal ikke begrundes. Det forudsættes, at social- og indenrigsministeren underretter den, der er indehaver af navnet på det parti, hvis indsamling ministeren har anmodet Valgnævnet om at udelukke og annullere, om anmodningen.

I de nævnte tilfælde kan Valgnævnet efter anmodning fra social- og indenrigsministeren træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer. Valgnævnet er, som bestemmelsen er affattet, berettiget, og ikke forpligtet, til at træffe afgørelse herom, jf. bestemmelsens ord ”kan”. Det forudsættes imidlertid, at Valgnævnet, såfremt lovens betingelser er opfyldt, træffer afgørelse om udelukkelse og annullation inden for rammerne af saglighed, lighed og proportionalitet.

Valgnævnet har ikke adgang til at træffe afgørelse, der kun delvis rummer de elementer, der er fastsat som retsfølgende i § 12 a, stk. 1, 1. pkt. Valgnævnet vil således være for-

pligtet til både at træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og om at annullere partiets indsamling af vælgererklæringer. Valgnævnet vil også være afskåret fra alene at træffe afgørelse om udelukkelse eller annullation for visse dele af partiets indsamling af vælgererklæringer.

En afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., vil endvidere indebære, at partiets vælgererklæringer i det tilfælde, hvor partiet indsamler vælgererklæringer til brug for partianmeldelse til både folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, vil blive annulleret i forbindelse med begge indsamlinger, og at partiet vil være udelukket fra at indsamle nye vælgererklæringer helt frem til afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Valgnævnet vil være afskåret fra at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af indsamling af vælgererklæringer alene til den ene valgtype.

Valgnævnet kan træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer, uanset om partiet har anmeldt sig for social- og indenrigsministeren med henblik på godkendelse af partianmeldelse til folketingsvalg. Træffer Valgnævnet afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., for et parti, der har indgivet partianmeldelse til social- og indenrigsministeren, vil partiets partianmeldelse som følge af Valgnævnets afgørelse ikke kunne imødekommes. Dette er en følge af annullationen af den indsamling af vælgererklæringer, der ligger til grund for partiets anmeldelse af sig selv som opstillingsberettiget.

Hvis Valgnævnet træffer afgørelse om at udelukke et parti fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, vil dette bl.a. indebære, at partiet ikke længere kan indsamle vælgererklæringer, hverken digitalt eller papirbaseret. Partiet vil således rent teknisk kunne afskæres fra fremover at indsamle vælgererklæringer. Dette gælder, uanset om den papirformular, hvorpå der er afgivet en vælgererklæring, er underskrevet og dateret af vælgeren før eller efter datoen for Valgnævnets afgørelse.

En afgørelse om annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer indebærer en annullation af hele partiets indsamling af vælgererklæringer frem til ikke blot datoen for Valgnævnets afgørelse, men også efter dette tidspunkt. Valgnævnet vil dermed ikke tage stilling til de enkelte vælgererklæringer, men vil i de nævnte tilfælde træffe afgørelse om at annullere hele partiets indsamling af vælgererklæringer.

Når Valgnævnet i forbindelse med en afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer træffer afgørelse om at annullere partiets indsamling af vælgererklæringer, vil det bl.a. indebære, at de digitale vælgererklæringer, som partiet hidtil har indsamlet, vil være ugyldige, dvs. uden retsvirkning for både partiet og vælgeren, at de digitale vælgererklæringer, som partiet har indsamlet, vil blive slettet i det digitale vælgererklæringsystem, og at det

herefter vil stå vælgeren frit for at afgive vælgererklæring for andre partier.

Afgørelsen om at udelukke et parti fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og om annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer indebærer endvidere, at eventuelle papirformularer, hvorpå en vælgererklæring er afgivet, der måtte blive indsamlet efter datoen for Valgnævnets afgørelse, er ugyldige og dermed uden retsvirkning for partiet og vælgeren.

Valgnævnets afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer efter den foreslåede § 12 a, stk. 1, 1. pkt., vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Valgnævnet vil således i sin afgørelse være underkastet bl.a. partshøringsreglerne og begrundelseskra- vet.

For at Valgnævnet kan træffe en afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., skal Valgnævnet sikre – i overensstemmelse med det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip (official-princippet) – at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at Valgnævnet kan lægge til grund, at betingelserne efter den nævnte bestemmelse er opfyldt.

Om Valgnævnets sammensætning i sager af denne karakter henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, med tilhørende bemærkninger, hvor det foreslås, at Valgnævnet i disse sager ud over en landsdommer eller højesteretsdommer, et medlem, der er kyndigt i statsforfatningsret, og et tredje medlem, der udpeges af social- og indenrigsministeren, også skal bestå af et fjerde medlem, der skal være kyndigt i navne- og varemærkerettigheder.

Efter folketingsvalglovens § 17, stk. 5, kan Valgnævnets afgørelser ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Imidlertid er Valgnævnet omfattet af Folketingets Ombudsmands virksomhed, jf. folketingsvalglovens § 17, stk. 9. Afgørelser efter det foreslåede § 12 a, stk. 1, 1. pkt., er omfattet af disse bestemmelser.

Efter folketingsvalglovens § 17, stk. 4, kan Valgnævnets formand på nævnets vegne afgøre sager, som ikke tåler opsættelse, eller hvis udfald ikke giver anledning til tvivl. Det vil ligesom i Valgnævnets andre sager bero på en konkret vurdering, om disse betingelser er opfyldt i sager efter det foreslåede § 12 a, stk. 1, 1. pkt.

Valgnævnet skal tilrettelægge sagsbehandlingen af sager om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer under hensyn til sagens indgribende karakter for det enkelte parti, særligt hvis partiet er udelukket midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer efter det foreslåede § 12 a, stk. 2, 1. pkt.

Bliver Valgnævnet af social- og indenrigsministeren anmodet om at tage stilling til udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer tæt på udløbet af valgperioden for Folketinget, eller er valg til Folketinget allerede udskrevet, skal Valgnævnet udvise rimelige bestræbelser på at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer eller træffe beslutning om at indstille undersøgelsen hurtigst muligt med henblik på – hvis undersøgelsen indstilles – at partiet fortsat

har mulighed for at indsamle det fornødne antal vælgererklæringer inden fristen for partianmeldelse, der er kl. 12 femten dage før valgdagen, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 1, 1. pkt., eller at social- og indenrigsministeren vil kunne behandle en sag om partianmeldelse inden fristen for partiernes kandidatanmeldelser, der er kl. 12 elleve dage før valgdagen, jf. folketingsvalglovens § 33, 1. pkt.

Social- og Indenrigsministeriet vil på ministeriets hjemmeside orientere om Valgnævnets afgørelser om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer og om Valgnævnets beslutninger om at indstille undersøgelser.

Efter folketingsvalglovens § 12, stk. 2, skal et nyt partis navn godkendes af Valgnævnet, inden partiet kan påbegynde indsamling af vælgererklæringer. Godkendelsen gælder i 3 år regnet fra godkendelsens dato. En ansøgning om godkendelse af navnet for et nyt parti, hvis navn ikke kan godkendes, jf. § 13, kan tidligst indgives 30 dage før udløbet af den periode, hvor navnet ikke kan godkendes. Efter folketingsvalglovens § 12, stk. 3, kan Valgnævnet efter ansøgning forlænge godkendelsen af partinavnet for 1 år regnet fra udløbet af den tidligere godkendelse, hvis der er grund til at antage, at der inden for denne periode vil blive foretaget partianmeldelse. Forlængelse kan i særlige tilfælde ske flere gange. En ansøgning om forlængelse kan, bortset fra ganske særlige tilfælde, senest indgives ved udløbet af den tidligere godkendelse. Indgives ansøgning om forlængelse af godkendelse senest ved udløbet af den tidligere godkendelse, oprettholdes godkendelsen, indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt ansøgningen kan imødekommes.

Er perioden for den første godkendelse af partinavnet på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer ikke udløbet, vil partiet i resten af godkendelsesperioden på 3 år ikke kunne foretage nogen indsamling af vælgererklæringer. Har partiet på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer fået forlænget sin ansøgning om godkendelse, vil partiet i resten af forlængelsesperioden på 1 år ikke kunne foretage nogen indsamling af vælgererklæringer.

Den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 1, 2. pkt., fastsætter, at Valgnævnets afgørelse efter 1. pkt. gælder indtil afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

Denne bestemmelse fastsætter den tidsmæssige udstrækning af gyldigheden af Valgnævnets afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer.

Den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 1, 2. pkt., indebærer, at et parti, når Valgnævnet har truffet afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, ikke kan indsamle vælgererklæringer i den resterende del af perioden, hvor partinavnet er godkendt af Valgnævnet. Partiet vil således være afskåret fra at indsamle

vælgererklæringer i den resterende del af perioden for partinavnegodkendelsen, og eventuelle indsamlede vælgererklæringer vil blive annulleret.

Den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 2, 1. pkt., fastsætter, at Valgnævnet efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af en begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer kan træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 1, 1. pkt.

Herved sikres, at Valgnævnet får den fornødne tid til undersøgelsen af, om der er grundlag for at træffe en afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer, uden at et parti, der groft eller gentagne gange overtræder lovgivningen i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer, i mellemtiden kan opnå det fornødne antal vælgererklæringer for at blive opstillingsberettiget. Ved at stille krav om, at der skal foreligge begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud, og at udelukkelsen alene er midlertidig, sikres, at sanktionen står i et rimeligt forhold til den begrundede mistanke om overtrædelsen.

Bestemmelsen fastsætter således, at Valgnævnet kan træffe afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer, således at et parti er afskåret fra at indsamle vælgererklæringer i den periode, hvor partiet er under undersøgelse for grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer. Formålet med bestemmelsen er at hindre, at et parti kan fortsætte med at indsamle vælgererklæringer i den periode, hvor partiet er under undersøgelse for grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer.

Afgørelse herom forudsætter, at der er begrundet mistanke om, at et parti har begået grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer. Definitionen af, hvornår der foreligger grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer, er den samme som efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt. I modsætning til efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., skal der alene foreligge begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud.

Et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil f.eks. foreligge, hvis et parti blot i et enkelt tilfælde omgår den periode, der skal gå mellem vælgerens støttetilkendegivelse til et nyt parti og vælgerens endelige afgivelse af vælgererklæring, jf. vælgererklæringsbekendtgørelsens § 5, stk. 2. Endvidere vil der foreligge et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer, hvis et parti blot i et enkelt tilfælde f.eks. har foretaget omgåelse eller manipulation med identifikation af vælgeren, herunder med vælgerens NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel). Et groft retsbrud vil således foreligge, hvis partiet herunder blot i et enkelt tilfælde har foretaget uberettiget brug af en vælgers NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvaren-

de elektronisk identifikationsmiddel) til afgivelse af en vælgererklæring uden vælgerens samtykke hertil.

Indtaster et parti en eller flere e-mailadresser i vælgererklæringssystemet for vælgere, der ikke har samtykket hertil, med henblik på, at systemet registrerer en afgivelse af støttetilkendegivelse uden vælgerens samtykke hertil, vil dette enkelte tilfælde kunne være et groft retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer. Det samme gælder, hvis et parti gentagne gange indtaster e-mailadresser i vælgererklæringssystemet, som vælgeren første gang har givet samtykke til at indtaste i vælgererklæringssystemet, med henblik på, at vælgererklæringssystemet de efterfølgende gange registrerer en fornyet afgivelse af støttetilkendegivelse, der vil kunne benyttes af andre vælgere til afgivelse af vælgererklæring.

Et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil f.eks. også foreligge, hvis partiet i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer har foretaget en overtrædelse af straffeloven, også selv om overtrædelsen er enkeltstående.

I tilfælde af overtrædelser af databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven, forordningen om elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked, loven om udstedelse af NemID med offentlig digital signatur til fysiske personer og til medarbejdere i juridiske enheder og regler fastsat i medfør af de nævnte love må det bero på en konkret vurdering, om en enkeltstående overtrædelse kan anses for et groft retsbrud. Gentagne overtrædelser af disse bestemmelser vil være omfattet af bestemmelsen.

Gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil foreligge, hvis et parti to eller flere gange begår samme eller forskellige retsbrud i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer til brug for at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg.

Om udtrykket ”grove eller gentagne retsbrud” henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 12 a, stk. 1, 1. pkt.

Den begrundede mistanke vil f.eks. være til stede, hvis der er indikation på grove og gentagne retsbrud som beskrevet nærmere ovenfor under bemærkningerne til § 12 a, stk. 1, 1. pkt. En sådan mistanke kan f.eks. konkret være begrundet i, at der kan konstateres uregelmæssigheder i det digitale system til brug for indsamling af vælgererklæringer. Den kan også være begrundet i, at der i forhold til det enkelte partis indsamlingspraksis eller i forhold til den indsamlingspraksis, der ses hos partierne generelt, er uforholdsmæssigt store udsving for centrale parametre for indsamlingen, f.eks. et uforholdsmæssigt eller usædvanligt stort antal vælgererklæringer og/eller støttetilkendegivelser afgivet på samme tidspunkt, at den samme e-mailadresse har været anvendt et usædvanligt antal gange, at e-mailadresser må antages at stamme fra den samme fysiske eller juridiske person eller kreds af personer, at en uforholdsmæssig stor andel vælgere har afgivet papirbaseret vælgererklæring eller andre lignende eller tilsvarende uregelmæssigheder. En sådan begrundet mistanke kan f.eks. også bero på oplysninger på partiets

egen hjemmeside, på partiets profiler på sociale medier eller i andre offentligt tilgængelige kilder, f.eks. medierne, om, at vælgererklæring for det pågældende parti kan afgives på en måde, som må antages at være i strid med de gældende regler m.v. En sådan mistanke kan også bero på henvendelser til Social- og Indenrigsministeriet fra f.eks. vælgere, der oplever uregelmæssigheder i forbindelse med afgivelse af vælgererklæring.

Efter den foreslåede bestemmelse vil Valgnævnet ikke kunne tage sager om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer op af egen drift, men vil alene kunne træffe en sådan afgørelse efter anmodning fra social- og indenrigsministeren. Selv om social- og indenrigsministeren udelukkende har anmodet Valgnævnet om at træffe afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer efter § 12 a, stk. 2, 1. pkt., kan Valgnævnet også efterfølgende – uden en særskilt anmodning fra social- og indenrigsministeren herom – træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., idet Valgnævnet træffer afgørelse efter § 12 a, stk. 2, 1. pkt., med henblik på at undersøge, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt. En anmodning fra social- og indenrigsministeren til Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 12 a, stk. 2, 1. pkt., kan dermed også anses for at indeholde en anmodning om at træffe afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., såfremt det viser sig, at der er grundlag herfor.

Social- og indenrigsministeren vil i sin beslutning om, hvorvidt ministeren skal indgive en anmodning til Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 12 a, stk. 2, 1. pkt., være undergivet almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed, lighed og proportionalitet. Da anmodningen netop indgives til Valgnævnet med henblik på, at Valgnævnet undersøger sagen, er ministeren kun forpligtet til at undersøge, om der er en rimelig grund til at anmode Valgnævnet om at undersøge sagen.

Social- og indenrigsministerens beslutning om at anmode Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 12 a, stk. 2, 1. pkt., vil som en procesledende beslutning ikke være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Beslutningen skal ikke begrundes. Det forudsættes, at social- og indenrigsministeren underretter den, der er indehaver af navnet på det parti, hvis indsamling ministeren har anmodet Valgnævnet om at undersøge, om anmodningen.

I de nævnte tilfælde kan Valgnævnet efter anmodning fra social- og indenrigsministeren træffe afgørelse om midlertidigt at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnavnets undersøgelse af, om Valgnævnet kan træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt. Valgnævnet er, som bestemmelsen er affattet, berettiget, og ikke forpligtet, til at træffe afgørelse herom, jf. bestemmelsens ord ”kan”. Det forudsættes imidlertid, at Valgnævnet, såfremt lovens betingelser er opfyldt, træffer afgørelse om midlertidigt at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer inden for rammerne af saglighed, lighed og proportionalitet.

Valgnævnet har ikke adgang til at træffe afgørelse, der kun delvis rummer de elementer, der er fastsat som retsfølgen i § 12 a, stk. 2, 1. pkt. Valgnævnet vil således være afskåret fra alene at træffe afgørelse om midlertidig udelukkelse for visse dele af partiets indsamling af vælgererklæringer.

En afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer efter § 12 a, stk. 2, 1. pkt., vil endvidere indebære, at partiet i det tilfælde, hvor partiet indsamler vælgererklæringer til brug for partianmeldelse til både folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, vil blive midlertidigt udelukket fra fortsat at indsamle vælgererklæringer til både folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Valgnævnet vil være afskåret fra at træffe afgørelse om midlertidig udelukkelse af indsamling af vælgererklæringer alene til den ene valgttype.

Valgnævnet kan træffe afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer, uanset om partiet har anmeldt sig for social- og indenrigsministeren med henblik på godkendelse af partianmeldelse til folketingsvalg.

Hvis Valgnævnet træffer afgørelse om at udelukke et parti midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, vil dette bl.a. indebære, at partiet ikke længere kan indsamle vælgererklæringer, hverken digitalt eller papirbaseret, indtil det tidspunkt, hvor Valgnævnet enten træffer afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer eller træffer beslutning om at indstille undersøgelsen. Partiet vil således indtil videre rent teknisk kunne afskæres fra fremover at indsamle vælgererklæringer. Dette gælder, uanset om den papirformular, hvorpå der er afgivet en vælgererklæring, er underskrevet og dateret af vælgeren før eller efter datoen for Valgnavnets afgørelse.

Bestemmelsen indebærer i modsætning til Valgnavnets afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., ikke nogen annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, idet en sådan beføjelse ikke er nødvendig i undersøgelsesfasen frem til Valgnavnets afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt. Formålet med bestemmelsen er alene at hindre, at et parti kan fortsætte med at indsamle vælgererklæringer i den periode, hvor partiet er under undersøgelse for grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer.

Valgnavnets afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer efter den foreslåede § 12 a, stk. 2, 1. pkt., vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Valgnævnet vil således i sin afgørelse være underkastet bl.a. partshøringsreglerne og begrundelseskravet.

For at Valgnævnet kan træffe en afgørelse efter § 12 a, stk. 2, 1. pkt., skal Valgnævnet sikre – i overensstemmelse med det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip (officialprincippet) – at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at Valgnævnet kan lægge til grund, at betingelserne efter den nævnte bestemmelse er opfyldt, herunder at der er begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud.

Om Valgnævnets sammensætning i sager af denne karakter henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, med tilhørende bemærkninger, hvor det foreslås, at Valgnævnet i disse sager ud over en landsdommer eller højesteretsdommer, et medlem, der er kyndigt i statsforfatningsret, og et tredje medlem, der udpeges af social- og indenrigsministeren, også skal bestå af et fjerde medlem, der skal være kyndigt i navne- og varemærkerettigheder.

Efter folketingsvalglovens § 17, stk. 5, kan Valgnævnets afgørelser ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Imidlertid er Valgnævnet omfattet af Folketingets Ombudsmands virksomhed, jf. folketingsvalglovens § 17, stk. 9. Afgørelser efter det foreslåede § 12 a, stk. 2, 1. pkt., er omfattet af disse bestemmelser.

Efter folketingsvalglovens § 17, stk. 4, kan Valgnævnets formand på nævnets vegne afgøre sager, som ikke tåler opsættelse, eller hvis udfald ikke giver anledning til tvivl. Det vil ligesom i Valgnævnets andre sager bero på en konkret vurdering, om disse betingelser er opfyldt i sager efter det foreslåede § 12 a, stk. 2, 1. pkt.

Valgnævnet skal tilrettelægge sagsbehandlingen af sager om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer under hensyn til sagens indgribende karakter for det enkelte parti.

Bliver Valgnævnet af social- og indenrigsministeren anmodet om at tage stilling til en midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer tæt på udløbet af valgperioden for Folketinget, eller er valg til Folketinget allerede udskrevet, skal Valgnævnet udvise rimelige bestræbelser på hurtigst muligt at træffe afgørelse om midlertidig udelukkelse af partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. § 12 a, stk. 2, 1. pkt., – og om nødvendigt træffe endelig afgørelse om udelukkelse og annulation af partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. § 12 a, stk. 1, 1. pkt. – eller træffe beslutning om at indstille undersøgelsen. Sagsbehandlingen skal ske hurtigst muligt med henblik på – hvis undersøgelsen indstilles – at partiet fortsat har mulighed for at indsamle det fornødne antal vælgererklæringer inden fristen for partianmeldelse, der er kl. 12 femten dage før valgdagen, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 1, 1. pkt., eller at social- og indenrigsministeren vil kunne behandle en sag om partianmeldelse inden fristen for partiernes kandidatanmeldelser, der er kl. 12 elleve dage før valgdagen, jf. folketingsvalglovens § 33, 1. pkt.

Social- og Indenrigsministeriet vil på ministeriets hjemmeside orientere om Valgnævnets afgørelser om midlertidigt at udelukke partiets indsamling af vælgererklæringer.

Den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 2, 2. pkt., fastsætter, at Valgnævnets afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 2, 1. pkt., gælder, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Denne bestemmelse fastsætter den tidsmæssige udstrækning af gyldigheden af Valgnævnets afgørelse efter § 12 a,

stk. 2, 1. pkt., om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer.

Den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 2, 2. pkt., indebærer, at et parti, når Valgnævnet har truffet afgørelse om midlertidig udelukkelse af partiets indsamling af vælgererklæringer, ikke kan indsamle vælgererklæringer, mens Valgnævnet tager stilling til, om partiet skal udelukkes fra fortsat at indsamle vælgererklæringer i den resterende del af perioden, hvor partinavnet er godkendt af Valgnævnet, jf. § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller om undersøgelsen skal indstilles. Beslutter Valgnævnet at indstille undersøgelsen, kan partiet herefter fortsætte med at indsamle vælgererklæringer i den resterende del af perioden, hvor partinavnet er godkendt af Valgnævnet, og de hidtil indsamlede vælgererklæringer kan fortsat medregnes til partiets indsamling af vælgererklæringer. Den resterende del af perioden, hvor partinavnet er godkendt, forlænges ikke med en periode svarende til den periode, hvor partiets indsamling har været midlertidigt suspenderet.

Den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 3, 1. pkt., fastsætter, at et parti skal give og tilvejebringe de oplysninger og dokumenter, herunder de vælgererklæringer, som Valgnævnet forlanger til brug for en afgørelse efter de foreslåede bestemmelser i § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt.

Herved sikres, at Valgnævnet får de fornødne magtmidler til at kunne gennemføre sin undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe en afgørelse om udelukkelse og annulation af partiets indsamling af vælgererklæringer.

For at Valgnævnet kan træffe en afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., skal Valgnævnet sikre – i overensstemmelse med det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip (officialprincippet) – at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at Valgnævnet kan lægge til grund, at betingelserne efter de nævnte bestemmelser er opfyldt. Valgnævnets oplysning af sagen skal dog ske under hensyn til § 10 om retten til ikke at inkriminere sig selv m.v. i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter (retssikkerhedsloven).

Valgnævnet kan i den forbindelse have brug for at tilvejebringe oplysninger og dokumenter fra de partier, der undersøges, for at kunne træffe afgørelse på et tilstrækkeligt oplyst grundlag. På den baggrund fastsætter § 12 a, stk. 3, 1. pkt., at et parti skal give og tilvejebringe de oplysninger og dokumenter, herunder de vælgererklæringer, som Valgnævnet forlanger til brug for en afgørelse om udelukkelse og annulation af partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller om midlertidig udelukkelse af partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. § 12 a, stk. 2, 1. pkt.

Valgnævnets anmodning efter denne bestemmelse om at tilvejebringe oplysninger og dokumenter kan alene rette sig imod det eller de partier, hvis indsamling af vælgererklæring der undersøges, for at Valgnævnet kan træffe afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt.

Valgnævnet kan efter bestemmelsen anmode et parti såvel om at udlevere dokumenter eller oplysninger, der er i parti-

ets besiddelse, som om at tilvejebringe dokumenter eller oplysninger, partiet ikke i forvejen er besiddelse af, til brug for Valgnævnets undersøgelse af, om betingelserne er opfyldt for at træffe afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller § 12 a, stk. 2, 1. pkt.

Valgnævnet er i sin fastsættelse af, hvilke typer af oplysninger og dokumenter Valgnævnet kan forlange, alene undergivet almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed, lighed og proportionalitet. De oplysninger, Valgnævnet vil kunne forlange, kan f.eks. være oplysninger om, hvorvidt partiet er bekendt med, hvem eller hvilken kreds af personer der står bag bestemte e-mailadresser. Endvidere kan det efter omstændighederne være oplysninger om partiets metoder eller aktiviteter i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer. Det vil også kunne omfatte oplysninger om partiets hjemmeside eller anvendelse af sociale medier, f.eks. med hensyn til opsætning eller kodning af de nævnte sider og medier. Valgnævnet kan anmode partiet om at indlevere kopi af de indsamlede papirformularer, hvor der er afgivet vælgererklæringer.

Har partiet antaget ekstern hjælp i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer, kan partiets forpligtelse til at tilvejebringe oplysninger og dokumenter også vedrøre oplysninger og dokumenter fra disse eksterne parter vedrørende partiets indsamling af vælgererklæringer.

Valgnævnet kan fastsætte en frist for partiets meddelelse eller tilvejebringelse af de ønskede dokumenter og oplysninger efter § 12 a, stk. 3, 1. pkt. Det forudsættes, at Valgnævnet fastsætter en rimelig frist for partiets meddelelse eller tilvejebringelse af de ønskede dokumenter og oplysninger efter § 12 a, stk. 3, 1. pkt. Det forudsættes, at Valgnævnet ved beslutningen om, hvilken længde fristen skal have, tager hensyn til de ønskede oplysningers art og beskaffenhed og partiets mulighed for at fremskaffe oplysningerne. Valgnævnet kan forlænge fristen.

Den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 3, 2. pkt., fastsætter, at Valgnævnet kan træffe afgørelse om at udelukke et parti midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, hvis partiet tilsidesætter sin oplysningspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 3, 1. pkt., indtil partiet har opfyldt sin oplysningspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 3, 1. pkt.

Herved sikres, at Valgnævnet får de fornødne magtmidler til at kunne gennemføre sin undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe en afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer.

Bestemmelsen fastsætter retsvirkningen af ikke at efterkomme et pålæg fra Valgnævnet efter § 12 a, stk. 3, 1. pkt., om at tilvejebringe de oplysninger og dokumenter, Valgnævnet forlanger. Dette indebærer, at et parti, der ikke opfylder sin oplysningspligt efter § 12 a, stk. 3, 1. pkt., kan udelukkes midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, indtil partiet har opfyldt sin oplysningspligt.

Det forudsættes, at den frist, som Valgnævnet har fastsat for partiets meddelelse eller tilvejebringelse af de ønskede

dokumenter og oplysninger efter § 12 a, stk. 3, 1. pkt., er udløbet, uden at partiet har efterkommet Valgnævnets ønske.

Det forudsættes endvidere, at dialogen mellem Valgnævnet og partiet om partiets meddelelse eller tilvejebringelse af de ønskede dokumenter og oplysninger har vist sig resultatløs, at Valgnævnet har gjort partiet bekendt med konsekvenserne af ikke at meddele eller tilvejebringe de ønskede dokumenter og oplysninger, og at mindre indgribende foranstaltninger end midlertidig udelukkelse fra fortsat at indsamle vælgererklæringer således har vist sig ikke at være tilstrækkelige.

Der stilles ikke krav om nogen anmodning fra social- og indenrigsministeren om, at Valgnævnet træffer afgørelse efter § 12 a, stk. 3, 2. pkt. Det skyldes, at Valgnævnet på det tidspunkt efter anmodning fra social- og indenrigsministeren allerede er i færd med en undersøgelse af, hvorvidt Valgnævnet skal træffe afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt.

Den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 4, fastsætter, at såfremt et parti har indgivet partianmeldelse, kan social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer eller en begrundet mistanke herom, jf. § 12 a, stk. 1, 1. pkt., og § 12 a, stk. 2, 1. pkt., sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Herved sikres, at Valgnævnet får den fornødne tid til undersøgelsen af, om der er grundlag for at træffe en afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer, uden at et parti, der groft eller gentagne gange overtræder lovgivningen i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer, i mellemtiden kan indgive partianmeldelsen og få partianmeldelsen behandlet.

Social- og indenrigsministerens beslutning om at sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero forudsætter, at ministeren har indgivet en anmodning til Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller § 12 a, stk. 2, 1. pkt. Ministerens beslutning om at sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero forudsætter endvidere, at ministeren har haft en saglig grund til at indgive en anmodning til Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller § 12 a, stk. 2, 1. pkt. Ministeren vil i sin beslutning om, hvorvidt ministeren efter § 12 a, stk. 4, skal sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero, være undergivet almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed, lighed og proportionalitet. Ministeren vil kun være forpligtet til at undersøge, om der er en rimelig grund til at anmode Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller § 12 a, stk. 2, 1. pkt.

Social- og indenrigsministeren kan i de nævnte tilfælde sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero, uanset om ministeren forud for partiets partianmeldelse eller først i forbindelse med partiets partianmeldelse finder grundlag for at anmode Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 12 a, stk.

1, 1. pkt., om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer eller § 12 a, stk. 2, 1. pkt., om midlertidig udelukkelse af partiets indsamling af vælgererklæringer.

Social- og indenrigsministeren kan med henvisning til § 12 a, stk. 4, indtil videre undlade at behandle en partianmeldelse, der er indgivet rettidigt, dvs. senest kl. 12 femten dage før valgdagen, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 1, 1. pkt., hvis ministeren har anmodet Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller § 12 a, stk. 2, 1. pkt. Valgnævnet skal i den forbindelse udvise rimelige bestræbelser på at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer eller træffe beslutning om at indstille undersøgelsen hurtigst muligt med henblik på, at ministeren eventuelt vil kunne nå at behandle sagen om partianmeldelsen inden fristen for partiernes kandidatanmeldelser, der er kl. 12 elleve dage før valgdagen, jf. folketingsvalglovens § 33, 1. pkt.

Træffer Valgnævnet afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., for et parti, der har indgivet partianmeldelse til social- og indenrigsministeren, vil partiets partianmeldelse som følge af Valgnævnets afgørelse ikke kunne imødekommes.

Social- og indenrigsministerens beslutning efter § 12 a, stk. 4, om at sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero vil som en procesledende beslutning ikke være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Beslutningen skal ikke begrundes. Det forudsættes, at social- og indenrigsministeren underretter den, der er indehaver af navnet på det parti, hvis partianmeldelse ministeren har sat i bero, om anmodningen.

Den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 5, fastsætter, at den, der på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., er eller på tidspunktet for social- og indenrigsministerens anmodning til Valgnævnet efter stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., har været registreret som indehaver af partinavnet, tidligst kan indgive ansøgning om godkendelse af det samme partinavn et år efter udløbet af den periode, der er nævnt i stk. 1, 2. pkt.

Herved sikres den fornødne karenstid, således at andre, der måtte være interesserede i at benytte partinavnet, - medmindre partinavnet er beskyttet - kan indgive anmodning om partinavnet.

Dette indebærer, at såfremt Valgnævnet træffer afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., er den person, der på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., er registreret som indehaver af partinavnet, og eventuelt den person, der på tidspunktet for social- og indenrigsministerens anmodning efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller § 12 a, stk. 2, 1. pkt., har været registreret som indehaver af partinavnet, tidligst beføjet til at indgive ansøgning om godkendelse af det samme partinavn et år efter udløbet af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

Har den, der har fået et partinavn godkendt, efter godkendelsen overdraget rettighederne til andre og givet Valgnævnet meddelelse herom, hvilket er muligt efter de gældende regler, retter bestemmelsen sig såvel mod den efterfølgende indehaver af partinavnet på tidspunktet for social- og indenrigsministerens anmodning efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller § 12 a, stk. 2, 1. pkt., som mod den efterfølgende (anden) indehaver af partinavnet på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt. Der henvises for så vidt angår de gældende regler for succession i partistifterens rettigheder til bemærkningerne til det lovforslag, der lå til grund for lov nr. 222 af 8. april 2008 om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet og lov om kommunale og regionale valg (Valgnævnet, godkendelse af partinavne m.v.), jf. Folketingstidende 2007-08, A, L 18.

Det vil indebære, at de pågældende personer, der er eller har været registreret som indehaver af partinavnet, i tilfælde af en afgørelse fra Valgnævnet om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer vil være afskåret fra at få det samme partinavn godkendt det efterfølgende år efter udløbet af den periode, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Dette gælder også, selv om den person, der har fået partiets navn godkendt, har nedlagt partiet for den resterende del af perioden, hvor partinavnet er godkendt. Den foreslåede karenstid på et år gælder også, selv om andre efter reglerne i folketingsvalglovens § 13, stk. 1 og 2, ikke kan få godkendt partinavnet.

Forbuddet gælder også, selv om vedkommende efter de almindelige regler i folketingsvalglovens § 12, stk. 4, 1. og 2. pkt., måtte have adgang til forlængelse af godkendelsesperioden. I tilfælde af en afgørelse fra Valgnævnet om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer vil partiets godkendelsesperiode således ikke kunne forlænges af Valgnævnet.

Endelig fastsætter den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 6, at social- og indenrigsministeren skal orientere Folketinget om ministerens anmodning om en afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 1. pkt., og om ministerens beslutning efter stk. 4 senest en uge efter anmodningen henholdsvis beslutningen. Social- og indenrigsministeren skal endvidere orientere Folketinget om Valgnævnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., senest en uge efter afgørelsen.

Bestemmelsen indebærer, at social- og indenrigsministeren skal orientere Folketinget i seks tilfælde. For det første når ministeren har anmodet Valgnævnet om at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer, jf. § 12 a, stk. 1, 1. pkt. For det andet når ministeren har anmodet Valgnævnet om at træffe afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. § 12 a, stk. 2, 1. pkt. For det tredje når ministeren har truffet beslutning om at sætte behandlingen af en parti-

anmeldelse i bero i medfør af § 12 a, stk. 4. For det fjerde når Valgnævnet har truffet afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer, jf. § 12 a, stk. 1, 1. pkt. For det femte når Valgnævnet har truffet afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. § 12 a, stk. 2, 1. pkt. For det sjette når Valgnævnet i forbindelse med en afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., har truffet afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer med henblik på, at partiet opfylder sin oplysningspligt efter § 12 a, stk. 3, 1. pkt., jf. § 12 a, stk. 3, 2. pkt.

Social- og indenrigsministeren giver den nævnte orientering til Folketingets præsidium senest en uge efter den nævnte anmodning, afgørelse eller beslutning.

Med bestemmelsen sikres, at Folketinget kan holde sig orienteret om social- og indenrigsministerens anmodning om undersøgelse af et nyt parti, der arbejder for at blive opstillingsberettiget til Folketinget. Bestemmelsen tager dermed sigte på, at Folketinget kan udøve parlamentarisk kontrol med ministerens handle måde over for et andet parti, der ønsker at stille op til folketingsvalg, og få de fornødne underretninger om Valgnævnets virksomhed.

Om baggrunden for lovforslagets § 1, nr. 1, henvises til afsnit 1-3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter den gældende bestemmelse i folketingsvalglovens § 17, stk. 1, nedsætter social- og indenrigsministeren et valgnavn, der træffer afgørelse om 1) optagelse på valglisten efter § 16, stk. 2, 2) optagelse på valglisten til folkeafstemninger efter § 96 b, 3) optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg efter § 14 b i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, 4) godkendelse af navne for nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg, jf. § 12, stk. 2 og 3, og § 13, stk. 3, eller Europa-Parlamentsvalg, jf. § 11, stk. 2 og 3, og § 12 i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, 5) optagelse i Partinavnregistret, jf. § 13, stk. 4, og 6) afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse og, for så vidt angår regionsrådsformænd, tillige regionslovens § 38.

Den foreslåede ændring i folketingsvalglovens § 17, stk. 1, nr. 5, er en konsekvensændring som følge af de foreslåede nye numre 6 og 7, der med lovforslagets § 1, nr. 3, indsættes i lovens § 17, stk. 1. Konsekvensændringen i § 17, stk. 1, nr. 5, indebærer, at ordet ”og” udgår.

Til nr. 3

Efter den gældende bestemmelse i folketingsvalglovens § 17, stk. 1, nedsætter social- og indenrigsministeren et valgnavn, der træffer afgørelse om 1) optagelse på valglisten efter § 16, stk. 2, 2) optagelse på valglisten til folkeafstemninger efter § 96 b, 3) optagelse på valglisten til Europa-Parla-

mentsvalg efter § 14 b i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, 4) godkendelse af navne for nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg, jf. § 12, stk. 2 og 3, og § 13, stk. 3, eller Europa-Parlamentsvalg, jf. § 11, stk. 2 og 3, og § 12 i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, 5) optagelse i Partinavnregistret, jf. § 13, stk. 4, og 6) afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse og, for så vidt angår regionsrådsformænd, tillige regionslovens § 38.

Den foreslåede ændring i folketingsvalglovens § 17, stk. 1, er en konsekvensændring som følge af den med lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede nye bestemmelse i folketingsvalglovens § 12 a, og den med lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede nye bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, hvorved Valgnævnets kompetence udvides. Konsekvensændringen indebærer, at der indsættes to nye numre i § 17, stk. 1. Det fastsættes, at social- og indenrigsministeren nedsætter et valgnavn, der som noget nyt træffer afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer til brug for deltagelse i folketingsvalg, jf. § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller Europa-Parlamentsvalg, jf. § 11 a, stk. 1, 1. pkt., i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. det nye nummer 6 i § 17, stk. 1, og midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer til brug for deltagelse i folketingsvalg, jf. § 12 a, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., eller Europa-Parlamentsvalg, jf. § 11 a, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. det nye nummer 7 i § 17, stk. 1.

Det følger af den med lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede nye bestemmelse i folketingsvalglovens § 12 a, og den med lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede nye bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, at Valgnævnet får kompetence til at træffe afgørelse om at udelukke et parti fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, 1. pkt., henholdsvis Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, 1. pkt., om at udelukke et parti midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på at undersøge, om der er grundlag for at træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. folketingsvalglovens § 12 a, stk. 2, 1. pkt., henholdsvis Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 2, 1. pkt., og om at udelukke et parti midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, indtil partiet har opfyldt sin pligt til at give og tilvejebringe de oplysninger og dokumenter, herunder de vælgererklæringer, som Valgnævnet forlanger til brug for Valgnævnets ovennævnte afgørelser, jf. folketingsvalglovens § 12 a, stk. 3, 2. pkt., henholdsvis Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 3, 2. pkt.

Der er således alene tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 1, og § 2, nr. 1.

Til nr. 4

Efter den gældende bestemmelse i folketingsvalglovens § 17, stk. 2, består Valgnævnet af en formand og 2 andre medlemmer, i de sager, der er nævnt i stk. 1, nr. 4 og 5, dog 3 andre medlemmer. Formanden skal være landsdommer eller højesteretsdommer, og det ene af de 2 andre medlemmer skal være kyndigt i statsforfatningsret. Det statsforfatningsretskyndige medlem kan som Valgnævnets hidtidige statsforfatningsretskyndige medlemmer være eller have været universitetsprofessor med virkefelt inden for statsforfatningsret, men der er som hidtil intet krav herom. Det forudsættes som hidtil, at medlemmet har den fornødne uafhængighed i forhold til centraladministrationen og ikke er embedsmand. Det tredje medlem forudsættes som hidtil at være en embedsmand fra Social- og Indenrigsministeriet med valgfaglig ekspertise.

I de sager, der er nævnt i folketingsvalglovens § 17, stk. 1, nr. 4 og 5, dvs. i sager vedrørende godkendelse af navne for nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, og i sager om optagelse i Partinavneregistret, deltager et fjerde medlem, der skal være kyndigt i navne- og varemærkerettigheder. Medlemmet kan som hidtil f.eks. være eller have været en universitetsansat eller en advokat med virkefelt inden for navne- og varemærkeretten. Det forudsættes, at medlemmet har den fornødne uafhængighed i forhold til centraladministrationen og ikke er embedsmand.

Der henvises til bemærkningerne til det lovforslag, der lå til grund for lov nr. 222 af 8. april 2008, jf. Folketingstidende 2007-08, A, L 18.

Efter de gældende regler udpeges der efter samme regler som for medlemmerne en stedfortræder for formanden og hvert af de andre medlemmer, herunder det fjerde medlem, der skal være kyndigt i navne- og varemærkerettigheder, jf. folketingsvalglovens § 17, stk. 2, sidste pkt.

Den foreslåede ændring i folketingsvalglovens § 17, stk. 2, går ud på, at henvisningen til stk. 1, nr. 4 og 5, ændres til stk. 1, nr. 4-7.

Den foreslåede ændring i folketingsvalglovens § 17, stk. 2, indebærer, at Valgnævnet i sager om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer efter folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, 1. pkt., og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, 1. pkt., og i sager om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer efter folketingsvalglovens § 12 a, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., skal bestå af formanden, der skal være landsdommer eller højesteretsdommer, og tre andre medlemmer, hvoraf de to medlemmer skal være kyndige i statsforfatningsret henholdsvis navne- og varemærkerettigheder.

Det foreslås således, at nævnet i de sager, der er nævnt i § 17, stk. 1, nr. 6 og 7, dvs. de sager, hvor nævnet foreslås tillagt kompetence til at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation samt midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer, suppleres med et fjerde medlem, der skal være kyndigt i navne- og varemærkerettigheder. Herved sikres, at nævnet i de nævnte sager får samme sam-

mensætning som i de sager, hvor nævnet har kompetence til at godkende et partinavn og forlænge godkendelsen heraf, og at nævnet får den fornødne sagkundskab, også ved behandlingen af disse sager.

Til § 2

Til nr. 1

Efter de gældende bestemmelser i kapitel 3 i Europa-Parlamentsvalgloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 140 af 7. februar 2019, om partier, der har ret til at deltage i Europa-Parlamentsvalg, er der ikke hjemmel til at pålægge partier sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.1.1.

Med lovforslagets § 2, nr. 1, foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse som § 11 a i Europa-Parlamentsvalglovens kapitel 3, der indeholder hjemmel til at pålægge partier sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer.

Den foreslåede bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, 1. pkt., fastsætter, at Valgnævnet efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer kan træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

Formålet er at sikre, at et parti ikke må kunne gennemføre en indsamling af vælgererklæringer, hvis partiet groft eller gentagne gange har overtrådt lovgivningen i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer. Ved at stille krav om, at der skal foreligge grove eller gentagne retsbrud, sikres, at sanktionen står i et rimeligt forhold til overtrædelsen.

Med udtrykket "et partis indsamling af vælgererklæringer" sigtes til et partis indsamling af vælgererklæringer med henblik på at blive opstillingsberettiget til Europa-Parlamentsvalg i overensstemmelse med Europa-Parlamentsvalglovens § 11 og regler fastsat i medfør heraf, herunder den i medfør af bl.a. § 11, stk. 10 og 11, fastsatte bekendtgørelse (vælgererklæringsbekendtgørelsen). Bestemmelsen vil gælde for enhver indsamling af vælgererklæringer med henblik på at blive opstillingsberettiget til Europa-Parlamentsvalg, herunder både indsamling af digitale vælgererklæringer og indsamling af papirbaserede vælgererklæringer.

Afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., kan kun træffes i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer med henblik på at blive opstillingsberettiget til Europa-Parlamentsvalg. I dette tilfælde indebærer en afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., at partiet udelukkes fra indsamlinger til både Europa-Parlamentsvalg og folketingsvalg. Bestemmelsen giver ikke adgang til at træffe afgørelse i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer med henblik på at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg. Sker der retsbrud i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer med henblik på at blive opstillingsberettiget til folke-

tingsvalg, vil der kunne træffes afgørelse i medfør af den foreslåede bestemmelse om sanktioner i folketingsvalgloven, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Med udtrykket ”retsbrud” sigtes til enhver tilsidesættelse, der sker i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer, såvel af de forskrifter, der er fastsat i lovgivningen særligt for indsamling af vælgererklæringer, som af de forskrifter, der også gælder for indsamling af vælgererklæringer.

Enhver tilsidesættelse af Europa-Parlamentsvalglovens § 11 og regler fastsat i medfør heraf, herunder den i medfør af bl.a. § 11, stk. 10 og 11, fastsatte bekendtgørelse (vælgererklæringsbekendtgørelsen), vil således udgøre et retsbrud.

Det er ved både grove og gentagne retsbrud en forudsætning, at handlingen kan henføres til partiet selv eller til personer, der efter aftale eller fælles forståelse med partiet foretager indsamlingen. En handling kan f.eks. henføres til partiet, hvis den er foretaget af den person, der er registeret som partinavnindehaver, medarbejdere hos partiet, medlemmer af partiets ledende organer eller andre personer, der har påtaget sig opgaver for partiet, men ikke f.eks. til andre, der uberettiget har tilegnet sig adgang til partiets indsamling.

Udtrykket ”retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer” kan også omfatte f.eks. overtrædelser i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer af straffeloven, databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven, forordningen om elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked, loven om udstedelse af NemID med offentlig digital signatur til fysiske personer og til medarbejdere i juridiske enheder og regler fastsat i medfør af de nævnte love.

Retsbrud ved overtrædelse af straffeloven kan f.eks. bestå i overtrædelse af § 263, stk. 1, der fastsætter, at den, der uberettiget skaffer sig adgang til en andens datasystem eller data, som er bestemt til at bruges i et datasystem (hacking), straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Endvidere kan retsbrud ved overtrædelse af straffeloven f.eks. bestå i overtrædelse af § 263 a, stk. 1, nr. 3, litra b, der fastsætter, at den, der uberettiget skaffer sig eller videregiver et adgangsmiddel til et datasystem, der behandler oplysninger, som er omfattet af artikel 9, stk. 1, eller artikel 10 i databeskyttelsesforordningen, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, og artikel 10 angår følsomme personoplysninger. Databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, omfatter oplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt genetiske data, biometriske data, der behandles med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger og oplysninger om seksuelle forhold eller seksuel orientering. Databeskyttelsesforordningens artikel 10 omfatter oplysninger om strafbare forhold.

Med udtrykket ”grove retsbrud” sigtes til de tilsidesættelser af de ovennævnte forskrifter, der er fastsat i lovgivningen, enten fordi den forskrift, der er tilsidesat, må karakteriseres som væsentlig og vigtig at overholde som led i indsamlingen af vælgererklæringer, eller fordi overtrædelser af

forskriften må karakteriseres som meget afvigende fra forskriften. Blot én grov tilsidesættelse af forskriften vil kunne være tilstrækkelig for at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer.

Med udtrykket ”gentagne retsbrud” sigtes til gentagne tilsidesættelser af de ovennævnte forskrifter, der er fastsat i lovgivningen. Gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil foreligge, hvis et parti to eller flere gange begår samme eller forskellige retsbrud i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer til brug for at blive opstillingsberettiget til Europa-Parlamentsvalg.

Et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil f.eks. foreligge, hvis et parti blot i et enkelt tilfælde omgår den periode, der skal gå mellem vælgerens støttetilkendegivelse til et nyt parti og vælgerens endelige afgivelse af vælgererklæring, jf. vælgererklæringsbekendtgørelsens § 5, stk. 2. Endvidere vil der foreligge et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer, hvis et parti blot i et enkelt tilfælde f.eks. har foretaget omgåelse eller manipulation med identifikation af vælgeren, herunder med vælgerens NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel). Et groft retsbrud vil således foreligge, hvis partiet herunder blot i et enkelt tilfælde har foretaget uberettiget brug af en vælgers NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel) til afgivelse af en vælgererklæring uden vælgerens samtykke hertil.

Indtaster et parti en eller flere e-mailadresser i vælgererklæringssystemet for vælgere, der ikke har samtykket hertil, med henblik på, at systemet registrerer en afgivelse af støttetilkendegivelse uden vælgerens samtykke hertil, vil dette enkelte tilfælde kunne være et groft retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer. Det samme gælder, hvis et parti gentagne gange indtaster e-mailadresser i vælgererklæringssystemet, som vælgeren første gang har givet samtykke til at indtaste i vælgererklæringssystemet, med henblik på, at vælgererklæringssystemet de efterfølgende gange registrerer en fornyet afgivelse af støttetilkendegivelse, der vil kunne benyttes af andre vælgere til afgivelse af vælgererklæring.

Et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil f.eks. også foreligge, hvis partiet i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer har foretaget en overtrædelse af straffeloven, også selv om overtrædelser er enkeltstående.

I tilfælde af overtrædelser af databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven, forordningen om elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked, loven om udstedelse af NemID med offentlig digital signatur til fysiske personer og til medarbejdere i juridiske enheder og regler fastsat i medfør af de nævnte love må det bero på en konkret vurdering, om en enkeltstående overtrædelse kan anses for et groft retsbrud. Gentagne overtrædelser af disse bestemmelser vil være omfattet af bestemmelsen.

Efter den foreslåede bestemmelse vil Valgnævnet ikke kunne tage sager om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer op af egen drift, men vil alene kunne træffe en sådan afgørelse efter anmodning fra social- og indenrigsministeren. Har social- og indenrigsministeren udelukkende anmodet Valgnævnet om at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., kan Valgnævnet – som det mindre i det mere – efter § 11 a, stk. 2, 1. pkt., træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt.

Social- og indenrigsministeren vil i sin beslutning om, hvorvidt ministeren skal indgive en anmodning til Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., være undergivet almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed, lighed og proportionalitet.

Social- og indenrigsministerens beslutning om at anmode Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., vil som en procesledende beslutning ikke være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Beslutningen skal ikke begrundes. Det forudsættes, at social- og indenrigsministeren underretter den, der er indehaver af navnet på det parti, hvis indsamling ministeren har anmodet Valgnævnet om at udelukke og annullere, om anmodningen.

I de nævnte tilfælde kan Valgnævnet efter anmodning fra social- og indenrigsministeren træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer. Valgnævnet er, som bestemmelsen er affattet, berettiget, og ikke forpligtet, til at træffe afgørelse herom, jf. bestemmelsens ord ”kan”. Det forudsættes imidlertid, at Valgnævnet, såfremt lovens betingelser er opfyldt, træffer afgørelse om udelukkelse og annullation inden for rammerne af saglighed, lighed og proportionalitet.

Valgnævnet har ikke adgang til at træffe afgørelse, der kun delvis rummer de elementer, der er fastsat som retsfølgen i § 11 a, stk. 1, 1. pkt. Valgnævnet vil således være forpligtet til både at træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og om at annullere partiets indsamling af vælgererklæringer. Valgnævnet vil også være afskåret fra alene at træffe afgørelse om udelukkelse eller annullation for visse dele af partiets indsamling af vælgererklæringer.

En afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., vil endvidere indebære, at partiets vælgererklæringer i det tilfælde, hvor partiet indsamler vælgererklæringer til brug for partianmeldelse til både folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, vil blive annulleret i forbindelse med begge indsamlinger, og at partiet vil være udelukket fra at indsamle nye vælgererklæringer helt frem til afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Valgnævnet vil være afskåret fra at træffe afgørelse om udelukkelse og an-

nullation af indsamling af vælgererklæringer alene til den ene valgtipe.

Valgnævnet kan træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer, uanset om partiet har anmeldt sig for social- og indenrigsministeren med henblik på godkendelse af partianmeldelse til Europa-Parlamentsvalg. Træffer Valgnævnet afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., for et parti, der har indgivet partianmeldelse til social- og indenrigsministeren, vil partiets partianmeldelse som følge af Valgnævnets afgørelse ikke kunne imødekommes. Dette er en følge af annullationen af den indsamling af vælgererklæringer, der ligger til grund for partiets anmeldelse af sig selv som opstillingsberettiget.

Hvis Valgnævnet træffer afgørelse om at udelukke et parti fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, vil dette bl.a. indebære, at partiet ikke længere kan indsamle vælgererklæringer, hverken digitalt eller papirbaseret. Partiet vil således rent teknisk kunne afskæres fra fremover at indsamle vælgererklæringer. Dette gælder, uanset om den papirformular, hvorpå der er afgivet en vælgererklæring, er underskrevet og dateret af vælgeren før eller efter datoen for Valgnævnets afgørelse.

En afgørelse om annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer indebærer en annullation af hele partiets indsamling af vælgererklæringer frem til ikke blot datoen for Valgnævnets afgørelse, men også efter dette tidspunkt. Valgnævnet vil dermed ikke tage stilling til de enkelte vælgererklæringer, men vil i de nævnte tilfælde træffe afgørelse om at annullere hele partiets indsamling af vælgererklæringer.

Når Valgnævnet i forbindelse med en afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer træffer afgørelse om at annullere partiets indsamling af vælgererklæringer, vil det bl.a. indebære, at de digitale vælgererklæringer, som partiet hidtil har indsamlet, vil være ugyldige, dvs. uden retsvirkning for både partiet og vælgeren, at de digitale vælgererklæringer, som partiet har indsamlet, vil blive slettet i det digitale vælgererklæringssystem, og at det herefter vil stå vælgeren frit for at afgive vælgererklæring for andre partier.

Afgørelsen om at udelukke et parti fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og om annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer indebærer endvidere, at eventuelle papirformularer, hvorpå en vælgererklæring er afgivet, der måtte blive indsamlet efter datoen for Valgnævnets afgørelse, er ugyldige og dermed uden retsvirkning for partiet og vælgeren.

Valgnævnets afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer efter den foreslåede § 11 a, stk. 1, 1. pkt., vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Valgnævnet vil således i sin afgørelse være underkastet bl.a. partshøringsreglerne og begrundelseskravet.

For at Valgnævnet kan træffe en afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., skal Valgnævnet sikre – i overensstemmelse med det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip (official-princippet) – at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at Valgnævnet kan lægge til grund, at betingelserne efter den nævnte bestemmelse er opfyldt.

Om Valgnævnets sammensætning i sager af denne karakter henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, med tilhørende bemærkninger, hvor det foreslås, at Valgnævnet i disse sager ud over en landsdommer eller højesteretsdommer, et medlem, der er kyndigt i statsforfatningsret, og et tredje medlem, der udpeges af social- og indenrigsministeren, også skal bestå af et fjerde medlem, der skal være kyndigt i navne- og varemærkerettigheder.

Efter folketingsvalglovens § 17, stk. 5, kan Valgnævnets afgørelser ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Imidlertid er Valgnævnet omfattet af Folketingets Ombudsmands virksomhed, jf. folketingsvalglovens § 17, stk. 9. Afgørelser efter det foreslåede § 11 a, stk. 1, 1. pkt., er omfattet af disse bestemmelser.

Efter folketingsvalglovens § 17, stk. 4, kan Valgnævnets formand på nævnets vegne afgøre sager, som ikke tåler opsættelse, eller hvis udfald ikke giver anledning til tvivl. Det vil ligesom i Valgnævnets andre sager bero på en konkret vurdering, om disse betingelser er opfyldt i sager efter det foreslåede § 11 a, stk. 1, 1. pkt.

Valgnævnet skal tilrettelægge sagsbehandlingen af sager om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer under hensyn til sagens indgribende karakter for det enkelte parti, særligt hvis partiet er udelukket midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer efter det foreslåede § 11 a, stk. 2, 1. pkt.

Bliver Valgnævnet af social- og indenrigsministeren anmodet om at tage stilling til udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer tæt på fristen for indgivelse af partianmeldelse forud for valg til Europa-Parlamentet, skal Valgnævnet udvise rimelige bestræbelser på at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer eller træffe beslutning om at indstille undersøgelsen hurtigst muligt med henblik på – hvis undersøgelsen indstilles – at partiet fortsat har mulighed for at indsamle det fornødne antal vælgererklæringer inden fristen for partianmeldelse, der er kl. 12 otte uger før valgdagen, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 1, 1. pkt.

Social- og Indenrigsministeriet vil på ministeriets hjemmeside orientere om Valgnævnets afgørelser om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer og om Valgnævnets beslutninger om at indstille undersøgelser.

Efter Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 2, skal et nyt partis navn godkendes af Valgnævnet, inden partiet kan påbegynde indsamling af vælgererklæringer. Godkendelsen gælder i 3 år regnet fra godkendelsens dato. En ansøgning om godkendelse af navnet for et nyt parti, hvis navn ikke kan godkendes, jf. folketingsvalglovens § 13, jf. Europa-

Parlamentsvalglovens § 12, kan tidligst indgives 30 dage før udløbet af den periode, hvor navnet ikke kan godkendes. Efter Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 3, kan Valgnævnet efter ansøgning forlænge godkendelsen af partinavnet for 1 år regnet fra udløbet af den tidligere godkendelse, hvis der er grund til at antage, at der inden for denne periode vil blive foretaget partianmeldelse. Forlængelse kan i særlige tilfælde ske flere gange. En ansøgning om forlængelse kan, bortset fra ganske særlige tilfælde, senest indgives ved udløbet af den tidligere godkendelse. Indgives ansøgning om forlængelse af godkendelse senest ved udløbet af den tidligere godkendelse, opretholdes godkendelsen, indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt ansøgningen kan imødekommes.

Er perioden for den første godkendelse af partinavnet på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer ikke udløbet, vil partiet i resten af godkendelsesperioden på 3 år ikke kunne foretage nogen indsamling af vælgererklæringer. Har partiet på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer fået forlænget sin ansøgning om godkendelse, vil partiet i resten af forlængelsesperioden på 1 år ikke kunne foretage nogen indsamling af vælgererklæringer.

Den foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 1, 2. pkt., fastsætter, at Valgnævnets afgørelse efter 1. pkt. gælder indtil afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

Denne bestemmelse fastsætter den tidsmæssige udstrækning af gyldigheden af Valgnævnets afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer.

Den foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 1, 2. pkt., indebærer, at et parti, når Valgnævnet har truffet afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, ikke kan indsamle vælgererklæringer i den resterende del af perioden, hvor partinavnet er godkendt af Valgnævnet. Partiet vil således være afskåret fra at indsamle vælgererklæringer i den resterende del af perioden for partinavnegodkendelsen, og eventuelle indsamlede vælgererklæringer vil blive annulleret.

Den foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 2, 1. pkt., fastsætter, at Valgnævnet efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af en begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer kan træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 1, 1. pkt.

Herved sikres, at Valgnævnet får den fornødne tid til undersøgelsen af, om der er grundlag for at træffe en afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer, uden at et parti, der groft eller gentagne

gange overtræder lovgivningen i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer, i mellemtiden kan opnå det fornødne antal vælgererklæringer for at blive opstillingsberettiget. Ved at stille krav om, at der skal foreligge begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud, og at udelukkelsen alene er midlertidig, sikres, at sanktionen står i et rimeligt forhold til den begrundede mistanke om overtrædelsen.

Bestemmelsen fastsætter således, at Valgnævnet kan træffe afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer, således at et parti er afskåret fra at indsamle vælgererklæringer i den periode, hvor partiet er under undersøgelse for grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer. Formålet med bestemmelsen er at hindre, at et parti kan fortsætte med at indsamle vælgererklæringer i den periode, hvor partiet er under undersøgelse for grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer.

Afgørelse herom forudsætter, at der er begrundet mistanke om, at et parti har begået grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer. Definitionen af, hvornår der foreligger grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer, er den samme som efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt. I modsætning til efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., skal der alene foreligge begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud.

Et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil f.eks. foreligge, hvis et parti blot i et enkelt tilfælde omgår den periode, der skal gå mellem vælgerens støttetilkendegivelse til et nyt parti og vælgerens endelige afgivelse af vælgererklæring, jf. vælgererklæringsbekendtgørelsens § 5, stk. 2. Endvidere vil der foreligge et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer, hvis et parti blot i et enkelt tilfælde f.eks. har foretaget omgåelse eller manipulation med identifikation af vælgeren, herunder med vælgerens NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel). Et groft retsbrud vil således foreligge, hvis partiet herunder blot i et enkelt tilfælde har foretaget uberettiget brug af en vælgers NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel) til afgivelse af en vælgererklæring uden vælgerens samtykke hertil.

Indtaster et parti en eller flere e-mailadresser i vælgererklæringssystemet for vælgere, der ikke har samtykket hertil, med henblik på, at systemet registrerer en afgivelse af støttetilkendegivelse uden vælgerens samtykke hertil, vil dette enkelte tilfælde kunne være et groft retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer. Det samme gælder, hvis et parti gentagne gange indtaster e-mailadresser i vælgererklæringssystemet, som vælgeren første gang har givet samtykke til at indtaste i vælgererklæringssystemet, med henblik på, at vælgererklæringssystemet de efterfølgende gange registrerer en fornyet afgivelse af støttetilkendegivelse, der vil kunne benyttes af andre vælgere til afgivelse af vælgererklæring.

Et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil f.eks. også foreligge, hvis partiet i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer har foretaget en overtrædelse af straffeloven, også selv om overtrædelsen er enkeltstående.

I tilfælde af overtrædelser af databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven, forordningen om elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked, loven om udstedelse af NemID med offentlig digital signatur til fysiske personer og til medarbejdere i juridiske enheder og regler fastsat i medfør af de nævnte love må det bero på en konkret vurdering, om en enkeltstående overtrædelse kan anses for et groft retsbrud. Gentagne overtrædelser af disse bestemmelser vil være omfattet af bestemmelsen.

Gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil foreligge, hvis et parti to eller flere gange begår samme eller forskellige retsbrud i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer til brug for at blive opstillingsberettiget til Europa-Parlamentsvalg.

Om udtrykket ”grove eller gentagne retsbrud” henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 11 a, stk. 1, 1. pkt.

Den begrundede mistanke vil f.eks. være til stede, hvis der er indikation på grove og gentagne retsbrud som beskrevet nærmere ovenfor under bemærkningerne til § 11 a, stk. 1, 1. pkt. En sådan mistanke kan f.eks. konkret være begrundet i, at der kan konstateres uregelmæssigheder i det digitale system til brug for indsamling af vælgererklæringer. Den kan også være begrundet i, at der i forhold til det enkelte partis indsamlingspraksis eller i forhold til den indsamlingspraksis, der ses hos partierne generelt, er uforholdsmæssigt store udsving for centrale parametre for indsamlingen, f.eks. et uforholdsmæssigt eller usædvanligt stort antal vælgererklæringer og/eller støttetilkendegivelser afgivet på samme tidspunkt, at den samme e-mailadresse har været anvendt et usædvanligt antal gange, at e-mailadresser må antages at stamme fra den samme fysiske eller juridiske person eller kreds af personer, at en uforholdsmæssig stor andel vælgere har afgivet papirbaseret vælgererklæring eller andre lignende eller tilsvarende uregelmæssigheder. En sådan begrundet mistanke kan f.eks. også bero på oplysninger på partiets egen hjemmeside, på partiets profiler på sociale medier eller i andre offentligt tilgængelige kilder, f.eks. medierne, om, at vælgererklæring for det pågældende parti kan afgives på en måde, som må antages at være i strid med de gældende regler m.v. En sådan mistanke kan også bero på henvendelser til Social- og Indenrigsministeriet fra f.eks. vælgere, der oplever uregelmæssigheder i forbindelse med afgivelse af vælgererklæring.

Efter den foreslåede bestemmelse vil Valgnævnet ikke kunne tage sager om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer op af egen drift, men vil alene kunne træffe en sådan afgørelse efter anmodning fra social- og indenrigsministeren. Selv om social- og indenrigsministeren udelukkende har anmodet Valgnævnet om at træffe afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer efter § 11 a, stk. 2, 1. pkt., kan Valg-

nævnet også efterfølgende – uden en særskilt anmodning fra social- og indenrigsministeren herom – træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., idet Valgnævnet træffer afgørelse efter § 11 a, stk. 2, 1. pkt., med henblik på at undersøge, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt. En anmodning fra social- og indenrigsministeren til Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 11 a, stk. 2, 1. pkt., kan dermed også anses for at indeholde en anmodning om at træffe afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., såfremt det viser sig, at der er grundlag herfor.

Social- og indenrigsministeren vil i sin beslutning om, hvorvidt ministeren skal indgive en anmodning til Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 11 a, stk. 2, 1. pkt., være undergivet almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed, lighed og proportionalitet. Da anmodningen netop indgives til Valgnævnet med henblik på, at Valgnævnet undersøger sagen, er ministeren kun forpligtet til at undersøge, om der er en rimelig grund til at anmode Valgnævnet om at undersøge sagen.

Social- og indenrigsministerens beslutning om at anmode Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 11 a, stk. 2, 1. pkt., vil som en procesledende beslutning ikke være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Beslutningen skal ikke begrundes. Det forudsættes, at social- og indenrigsministeren underretter den, der er indehaver af navnet på det parti, hvis indsamling ministeren har anmodet Valgnævnet om at undersøge, om anmodningen.

I de nævnte tilfælde kan Valgnævnet efter anmodning fra social- og indenrigsministeren træffe afgørelse om midlertidigt at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnavnets undersøgelse af, om Valgnævnet kan træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt. Valgnævnet er, som bestemmelsen er affattet, berettiget, og ikke forpligtet, til at træffe afgørelse herom, jf. bestemmelsens ord ”kan”. Det forudsættes imidlertid, at Valgnævnet, såfremt lovens betingelser er opfyldt, træffer afgørelse om midlertidigt at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer inden for rammerne af saglighed, lighed og proportionalitet.

Valgnævnet har ikke adgang til at træffe afgørelse, der kun delvis rummer de elementer, der er fastsat som retsfølgen i § 11 a, stk. 2, 1. pkt. Valgnævnet vil således være afskåret fra alene at træffe afgørelse om midlertidig udelukkelse for visse dele af partiets indsamling af vælgererklæringer.

En afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer efter § 11 a, stk. 2, 1. pkt., vil endvidere indebære, at partiet i det tilfælde, hvor partiet indsamler vælgererklæringer til brug for partianmeldelse til både folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, vil blive midlertidigt udelukket fra fortsat at indsamle vælgererklæringer til både folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Valgnævnet vil være afskåret fra at træffe afgørelse om midlertidig udelukkelse af indsamling af vælgererklæringer alene til den ene valgtipe.

Valgnævnet kan træffe afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer, uanset om partiet har anmeldt sig for social- og indenrigsministeren med henblik på godkendelse af partianmeldelse til Europa-Parlamentsvalg.

Hvis Valgnævnet træffer afgørelse om at udelukke et parti midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, vil dette bl.a. indebære, at partiet ikke længere kan indsamle vælgererklæringer, hverken digitalt eller papirbaseret indtil det tidspunkt, hvor Valgnævnet enten træffer afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer eller træffer beslutning om at indstille undersøgelsen. Partiet vil således indtil videre rent teknisk kunne afskæres fra fremover at indsamle vælgererklæringer. Dette gælder, uanset om den papirformular, hvorpå der er afgivet en vælgererklæring, er underskrevet og dateret af vælgeren før eller efter datoen for Valgnavnets afgørelse.

Bestemmelsen indebærer i modsætning til Valgnavnets afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., ikke nogen annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, idet en sådan beføjelse ikke er nødvendig i undersøgelsesfasen frem til Valgnavnets afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt. Formålet med bestemmelsen er alene at hindre, at et parti kan fortsætte med at indsamle vælgererklæringer i den periode, hvor partiet er under undersøgelse for grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer.

Valgnavnets afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer efter den foreslåede § 11 a, stk. 2, 1. pkt., vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Valgnævnet vil således i sin afgørelse være underkastet bl.a. partshøringsreglerne og begrundelseskra- vet.

For at Valgnævnet kan træffe en afgørelse efter § 11 a, stk. 2, 1. pkt., skal Valgnævnet sikre – i overensstemmelse med det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip (officialprincippet) – at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at Valgnævnet kan lægge til grund, at betingelserne efter den nævnte bestemmelse er opfyldt, herunder at der er begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud.

Om Valgnavnets sammensætning i sager af denne karakter henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, med tilhørende bemærkninger, hvor det foreslås, at Valgnævnet i disse sager ud over en landsdommer eller højesteretsdommer, et medlem, der er kyndigt i statsforfatningsret, og et tredje medlem, der udpeges af social- og indenrigsministeren, også skal bestå af et fjerde medlem, der skal være kyndigt i navne- og varemærkerettigheder.

Efter folketingsvalglovens § 17, stk. 5, kan Valgnavnets afgørelser ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Imidlertid er Valgnævnet omfattet af Folketingets Ombudsmands virksomhed, jf. folketingsvalglovens § 17, stk. 9. Afgørelser efter det foreslåede § 11 a, stk. 2, 1. pkt., er omfattet af disse bestemmelser.

Efter folketingsvalglovens § 17, stk. 4, kan Valgnavnets formand på nævnets vegne afgøre sager, som ikke tåler op-

sættelse, eller hvis udfald ikke giver anledning til tvivl. Det vil ligesom i Valgnævnets andre sager bero på en konkret vurdering, om disse betingelser er opfyldt i sager efter det foreslåede § 11 a, stk. 2, 1. pkt.

Valgnævnet skal tilrettelægge sagsbehandlingen af sager om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer under hensyn til sagens indgribende karakter for det enkelte parti.

Bliver Valgnævnet af social- og indenrigsministeren anmodet om at tage stilling til en midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer tæt på fristen for indgivelse af partianmeldelse forud for valg til Europa-Parlamentet, skal Valgnævnet udvise rimelige bestræbelser på hurtigst muligt at træffe afgørelse om midlertidig udelukkelse af partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. § 11 a, stk. 2, 1. pkt., – og om nødvendigt træffe endelig afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. § 11 a, stk. 1, 1. pkt. – eller træffe beslutning om at indstille undersøgelsen. Sagsbehandlingen skal ske hurtigst muligt med henblik på – hvis undersøgelsen indstilles – at partiet fortsat har mulighed for at indsamle det fornødne antal vælgererklæringer inden fristen for partianmeldelse, der er kl. 12 otte uger før valgdagen, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 1, 1. pkt.

Social- og Indenrigsministeriet vil på ministeriets hjemmeside orientere om Valgnævnets afgørelser om midlertidigt at udelukke partiets indsamling af vælgererklæringer.

Den foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 2, 2. pkt., fastsætter, at Valgnævnets afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 2, 1. pkt., gælder, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Denne bestemmelse fastsætter den tidsmæssige udstrækning af gyldigheden af Valgnævnets afgørelse efter § 11 a, stk. 2, 1. pkt., om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer.

Den foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 2, 2. pkt., indebærer, at et parti, når Valgnævnet har truffet afgørelse om midlertidig udelukkelse af partiets indsamling af vælgererklæringer, ikke kan indsamle vælgererklæringer, mens Valgnævnet tager stilling til, om partiet skal udelukkes fra fortsat at indsamle vælgererklæringer i den resterende del af perioden, hvor partinavnet er godkendt af Valgnævnet, jf. § 11 a, stk. 1, 1. pkt., eller om undersøgelsen skal indstilles. Beslutter Valgnævnet at indstille undersøgelsen, kan partiet herefter fortsætte med at indsamle vælgererklæringer i den resterende del af perioden, hvor partinavnet er godkendt af Valgnævnet, og de hidtil indsamlede vælgererklæringer kan fortsat medregnes til partiets indsamling af vælgererklæringer. Den resterende del af perioden, hvor partinavnet er godkendt, forlænges ikke med en periode svarende til den periode, hvor partiets indsamling har været midlertidigt suspenderet.

Den foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 3, 1. pkt., fastsætter, at et parti skal give og tilvejebringe de oplysninger

og dokumenter, herunder de vælgererklæringer, som Valgnævnet forlanger til brug for en afgørelse efter de foreslåede bestemmelser i § 11 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt.

Herved sikres, at Valgnævnet får de fornødne magtmidler til at kunne gennemføre sin undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe en afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer.

For at Valgnævnet kan træffe en afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., skal Valgnævnet sikre – i overensstemmelse med det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip (officialprincippet) – at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at Valgnævnet kan lægge til grund, at betingelserne efter de nævnte bestemmelser er opfyldt. Valgnævnets oplysning af sagen skal dog ske under hensyn til § 10 om retten til ikke at inkriminere sig selv m.v. i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter (retssikkerhedsloven).

Valgnævnet kan i den forbindelse have brug for at tilvejebringe oplysninger og dokumenter fra de partier, der undersøges, for at kunne træffe afgørelse på et tilstrækkeligt oplyst grundlag. På den baggrund fastsætter § 11 a, stk. 3, 1. pkt., at et parti skal give og tilvejebringe de oplysninger og dokumenter, herunder de vælgererklæringer, som Valgnævnet forlanger til brug for en afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. § 11 a, stk. 1, 1. pkt., eller om midlertidig udelukkelse af partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. § 11 a, stk. 2, 1. pkt.

Valgnævnets anmodning efter denne bestemmelse om at tilvejebringe oplysninger og dokumenter kan alene rette sig imod det eller de partier, hvis indsamling af vælgererklæring der undersøges, for at Valgnævnet kan træffe afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt.

Valgnævnet kan efter bestemmelsen anmode et parti såvel om at udlevere dokumenter eller oplysninger, der er i partiets besiddelse, som om at tilvejebringe dokumenter eller oplysninger, partiet ikke i forvejen er besiddelse af, til brug for Valgnævnets undersøgelse af, om betingelserne er opfyldt for at træffe afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., eller § 11 a, stk. 2, 1. pkt.

Valgnævnet er i sin fastsættelse af, hvilke typer af oplysninger og dokumenter Valgnævnet kan forlange, alene undergivet almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed, lighed og proportionalitet. De oplysninger, Valgnævnet vil kunne forlange, kan f.eks. være oplysninger om, hvorvidt partiet er bekendt med, hvem eller hvilken kreds af personer der står bag bestemte e-mailadresser. Endvidere kan det efter omstændighederne være oplysninger om partiets metoder eller aktiviteter i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer. Det vil også kunne omfatte oplysninger om partiets hjemmeside eller anvendelse af sociale medier, f.eks. med hensyn til opsætning eller kodning af de nævnte sider og medier. Valgnævnet kan anmode partiet om at indlevere kopi af de indsamlede papirformularer, hvor der er afgivet vælgererklæringer.

Har partiet antaget ekstern hjælp i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer, kan partiets forpligtelse til at tilvejebringe oplysninger og dokumenter også vedrøre oplysninger og dokumenter fra disse eksterne parter vedrørende partiets indsamling af vælgererklæringer.

Valgnævnet kan fastsætte en frist for partiets meddelelse eller tilvejebringelse af de ønskede dokumenter og oplysninger efter § 11 a, stk. 3, 1. pkt. Det forudsættes, at Valgnævnet fastsætter en rimelig frist for partiets meddelelse eller tilvejebringelse af de ønskede dokumenter og oplysninger efter § 11 a, stk. 3, 1. pkt. Det forudsættes, at Valgnævnet ved beslutningen om, hvilken længde fristen skal have, tager hensyn til de ønskede oplysningers art og beskaffenhed og partiets mulighed for at fremskaffe oplysningerne. Valgnævnet kan forlænge fristen.

Den foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 3, 2. pkt., fastsætter, at Valgnævnet kan træffe afgørelse om at udelukke et parti midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, hvis partiet tilsidesætter sin oplysningspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 3, 1. pkt., indtil partiet har opfyldt sin oplysningspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 3, 1. pkt.

Herved sikres, at Valgnævnet får de fornødne magtmidler til at kunne gennemføre sin undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe en afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer.

Bestemmelsen fastsætter retsvirkningen af ikke at efterkomme et pålæg fra Valgnævnet efter § 11 a, stk. 3, 1. pkt., om at tilvejebringe de oplysninger og dokumenter, Valgnævnet forlanger. Dette indebærer, at et parti, der ikke opfylder sin oplysningspligt efter § 11 a, stk. 3, 1. pkt., kan udelukkes midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, indtil partiet har opfyldt sin oplysningspligt.

Det forudsættes, at den frist, som Valgnævnet har fastsat for partiets meddelelse eller tilvejebringelse af de ønskede dokumenter og oplysninger efter § 11 a, stk. 3, 1. pkt., er udløbet, uden at partiet har efterkommet Valgnævnets ønske.

Det forudsættes endvidere, at dialogen mellem Valgnævnet og partiet om partiets meddelelse eller tilvejebringelse af de ønskede dokumenter og oplysninger har vist sig resultatløs, at Valgnævnet har gjort partiet bekendt med konsekvenserne af ikke at meddele eller tilvejebringe de ønskede dokumenter og oplysninger, og at mindre indgribende foranstaltninger end midlertidig udelukkelse fra fortsat at indsamle vælgererklæringer således har vist sig ikke at være tilstrækkelige.

Der stilles ikke krav om nogen anmodning fra social- og indenrigsministeren om, at Valgnævnet træffer afgørelse efter § 11 a, stk. 3, 2. pkt. Det skyldes, at Valgnævnet på det tidspunkt efter anmodning fra social- og indenrigsministeren allerede er i færd med en undersøgelse af, hvorvidt Valgnævnet skal træffe afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt.

Den foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 4, fastsætter, at såfremt et parti har indgivet partianmeldelse, kan social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller gentagne rets-

brud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer eller en begrundet mistanke herom, jf. § 11 a, stk. 1, 1. pkt., og § 11 a, stk. 2, 1. pkt., sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. § 11 a, stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Herved sikres, at Valgnævnet får den fornødne tid til undersøgelsen af, om der er grundlag for at træffe en afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer, uden at et parti, der groft eller gentagne gange overtræder lovgivningen i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer, i mellemtiden kan indgive partianmeldelsen og få partianmeldelsen behandlet.

Social- og indenrigsministerens beslutning om at sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero forudsætter, at ministeren har indgivet en anmodning til Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., eller § 11 a, stk. 2, 1. pkt. Ministerens beslutning om at sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero forudsætter endvidere, at ministeren har haft en saglig grund til at indgive en anmodning til Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., eller § 11 a, stk. 2, 1. pkt. Ministeren vil i sin beslutning om, hvorvidt ministeren efter § 11 a, stk. 4, skal sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero, være undergivet almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed, lighed og proportionalitet. Ministeren vil kun være forpligtet til at undersøge, om der er en rimelig grund til at anmode Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., eller § 11 a, stk. 2, 1. pkt.

Social- og indenrigsministeren kan i de nævnte tilfælde sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero, uanset om ministeren forud for partiets partianmeldelse eller først i forbindelse med partiets partianmeldelse finder grundlag for at anmode Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer eller § 11 a, stk. 2, 1. pkt., om midlertidig udelukkelse af partiets indsamling af vælgererklæringer.

Social- og indenrigsministeren kan med henvisning til § 11 a, stk. 4, indtil videre undlade at behandle en partianmeldelse, der er indgivet rettidigt, dvs. senest kl. 12 otte uger før valgdagen, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 1, 1. pkt., hvis ministeren har anmodet Valgnævnet om at træffe afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., eller § 11 a, stk. 2, 1. pkt. Valgnævnet skal i den forbindelse udvise rimelige bestræbelser på at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer eller træffe beslutning om at indstille undersøgelsen hurtigst muligt med henblik på, at ministeren eventuelt vil kunne nå at behandle sagen om partianmeldelsen inden fristen for partiernes kandidatanmeldelser, der er kl. 12 fire uger før valgdagen, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 19, stk. 1, 1. pkt.

Træffer Valgnævnet afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., for et parti, der har indgivet partianmeldelse til social- og indenrigsministeren, vil partiets partian-

meldelse som følge af Valgnævnets afgørelse ikke kunne imødekommes.

Social- og indenrigsministerens beslutning efter § 11 a, stk. 4, om at sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero vil som en procesledende beslutning ikke være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Beslutningen skal ikke begrundes. Det forudsættes, at social- og indenrigsministeren underretter den, der er indehaver af navnet på det parti, hvis partianmeldelse ministeren har sat i bero, om anmodningen.

Den foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 5, fastsætter, at den, der på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., er eller på tidspunktet for social- og indenrigsministerens anmodning til Valgnævnet efter stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., har været registreret som indehaver af partinavnet, tidligst indgive ansøgning om godkendelse af det samme partinavn et år efter udløbet af den periode, der er nævnt i stk. 1, 2. pkt.

Herved sikres den fornødne karenstid, således at andre, der måtte være interesserede i at benytte partinavnet, - medmindre partinavnet er beskyttet - kan indgive anmodning om partinavnet.

Dette indebærer, at såfremt Valgnævnet træffer afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., er den person, der på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., er registreret som indehaver af partinavnet, og eventuelt den person, der på tidspunktet for social- og indenrigsministerens anmodning efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., eller § 11 a, stk. 2, 1. pkt., har været registreret som indehaver af partinavnet, tidligst beføjet til at indgive ansøgning om godkendelse af det samme partinavn et år efter udløbet af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

Har den, der har fået et partinavn godkendt, efter godkendelsen overdraget rettighederne til andre og givet Valgnævnet meddelelse herom, hvilket er muligt efter de gældende regler, retter bestemmelsen sig såvel mod den efterfølgende indehaver af partinavnet på tidspunktet for social- og indenrigsministerens anmodning efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt., eller § 11 a, stk. 2, 1. pkt., som mod den efterfølgende (anden) indehaver af partinavnet på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse efter § 11 a, stk. 1, 1. pkt. Der henvises for så vidt angår de gældende regler for succession i partistifterens rettigheder til bemærkningerne til det lovforslag, der lå til grund for lov nr. 222 af 8. april 2008 om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet og lov om kommunale og regionale valg (Valgnævnet, godkendelse af partinavne m.v.), jf. Folketingstidende 2007-08, A, L 18.

Det vil indebære, at de pågældende personer, der er eller har været registreret som indehaver af partinavnet, i tilfælde af en afgørelse fra Valgnævnet om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer vil være afskåret fra at få det samme partinavn godkendt det efterfølgende år efter udløbet af den periode, hvor partinavnet er

godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Dette gælder også, selv om den person, der har fået partiets navn godkendt, har nedlagt partiet for den resterende del af perioden, hvor partinavnet er godkendt. Den foreslåede karenstid på et år gælder også, selv om andre efter reglerne i Europa-Parlamentsvalglovens § 12, jf. folketingsvalglovens § 13, stk. 1 og 2, ikke kan få godkendt partinavnet.

Forbuddet gælder også, selv om vedkommende efter de almindelige regler i Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 4, 1. og 2. pkt., måtte have adgang til forlængelse af godkendelsesperioden. I tilfælde af en afgørelse fra Valgnævnet om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer vil partiets godkendelsesperiode således ikke kunne forlænges af Valgnævnet.

Endelig fastsætter den foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 6, at social- og indenrigsministeren skal orientere Folketinget om ministerens anmodning om en afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 1. pkt., og om ministerens beslutning efter stk. 4 senest en uge efter anmodningen henholdsvis beslutningen. Social- og indenrigsministeren skal endvidere orientere Folketinget om Valgnævnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., senest en uge efter afgørelsen.

Bestemmelsen indebærer, at social- og indenrigsministeren skal orientere Folketinget i seks tilfælde. For det første når ministeren har anmodet Valgnævnet om at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer, jf. § 12 a, stk. 1, 1. pkt. For det andet når ministeren har anmodet Valgnævnet om at træffe afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. § 12 a, stk. 2, 1. pkt. For det tredje når ministeren har truffet beslutning om at sætte behandlingen af en partianmeldelse i bero i medfør af § 12 a, stk. 4. For det fjerde når Valgnævnet har truffet afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer, jf. § 12 a, stk. 1, 1. pkt. For det femte når Valgnævnet har truffet afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. § 12 a, stk. 2, 1. pkt. For det sjette når Valgnævnet i forbindelse med en afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., har truffet afgørelse om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer med henblik på, at partiet opfylder sin oplysningspligt efter § 12 a, stk. 3, 1. pkt., jf. § 12 a, stk. 3, 2. pkt.

Social- og indenrigsministeren giver den nævnte orientering til Folketingets præsidium senest en uge efter den nævnte anmodning, afgørelse eller beslutning.

Med bestemmelsen sikres, at Folketinget kan holde sig orienteret om social- og indenrigsministerens anmodning om undersøgelse af et nyt parti, der arbejder for at blive opstillingsberettiget til Europa-Parlamentet. Bestemmelsen

tager dermed sigte på, at Folketinget kan udøve parlamentærisk kontrol med ministerens handlemåde over for et andet parti, der ønsker at stille op til Europa-Parlamentsvalg, og få de fornødne underretninger om Valgnævnets virksomhed.

Om baggrunden for lovforslagets § 2, nr. 1, henvises til afsnit 1-3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås med *stk. 1*, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Det er vigtigt, at loven kan træde i kraft så hurtigt som muligt. Formålet er at sikre mod omgåelse eller manipulation af proceduren for indsamling af vælgererklæringer til brug for anmeldelse af nye partier til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Loven skal sikre, at der kan gribes ind over for partier, også inden det nye portalsystem for vælgererklæringer, som alle Folketingets daværende partier den 22. marts 2019 har indgået politisk aftale om, er udmøntet i lovgivningen og klar til idriftsættelse.

Det foreslås med *stk. 2*, at loven finder anvendelse på et partis indsamling af vælgererklæringer, der finder sted efter lovens ikrafttræden.

Loven vil dermed alene finde anvendelse på et partis vælgererklæringer, der er indsamlet efter lovens ikrafttræden. En afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller efter den foreslåede bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, 1. pkt., vil indebære, at partiet vil være udelukket fra fortsat at indsamle vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, og at partiet alene vil få annulleret

vælgererklæringer, der er indsamlet efter lovens ikrafttræden. Partiet vil således uanset, at eventuelle vælgererklæringer, der er indsamlet før lovens ikrafttræden, ikke annulleres, ikke kunne blive opstillingsberettiget, hvis partiet før lovens ikrafttræden ikke har indsamlet det fornødne antal vælgererklæringer.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 3.1.3.

Lovforslaget indeholder ikke en territorialbestemmelse.

Hvad angår de foreslåede ændringer af folketingsvalgloven, jf. lovforslagets § 1, og Europa-Parlamentsvalgloven, jf. lovforslagets § 2, indeholder lovforslaget ingen bestemmelse om de nævnte foreslåede ændringers territoriale gyldighed for Færøerne og Grønland.

Det skyldes, at folketingsvalgloven og Europa-Parlamentsvalgloven ikke indeholder en territorialbestemmelse og følgelig gælder for Færøerne og Grønland, i det omfang det følger af reglernes karakter. Derfor foreslås det, at denne ændringslov også skal gælde for Færøerne og Grønland, uanset at der ikke afholdes valg efter disse hovedlove på Færøerne og i Grønland. Dette hænger sammen med, at de to hovedlove, der ændres ved lovforslaget – uanset at der ikke afholdes valg efter disse hovedlove på Færøerne og i Grønland – på visse områder har retsvirkninger for Færøerne og Grønland, navnlig derved, at lovene indeholder en bestemmelse om de færøske og grønlandske folkeregistres medvirken ved brevstemmeafgivning ved valg i Danmark.

Ingen af de ved dette lovforslag foreslåede ændringer af folketingsvalgloven og Europa-Parlamentsvalgloven har retsvirkning for Færøerne eller Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 137 af 7. februar 2019, som ændret ved § 6 i lov nr. 268 af 26. marts 2019, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 12 indsættes:

»§ 12 a. Valgnævnet kan efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Valgnævnets afgørelse efter 1. pkt. gælder indtil afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

Stk. 2. Valgnævnet kan efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af en begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter stk. 1, 1. pkt. Valgnævnets afgørelse efter 1. pkt. gælder, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Stk. 3. Et parti skal give og tilvejebringe de oplysninger og dokumenter, herunder de vælgererklæringer, som Valgnævnet forlanger til brug for en afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt. Tilsidesætter et parti sin pligt efter 1. pkt., kan Valgnævnet træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, indtil partiet har opfyldt sin pligt efter 1. pkt.

Stk. 4. Har et parti indgivet partianmeldelse, kan social- og indenrigsministeren i de i stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., nævnte tilfælde sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Stk. 5. Den, der på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., er eller på tidspunktet for social- og indenrigsministerens anmodning til Valgnævnet efter stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., har været registreret som indehaver af partinavnet, kan tidligst indgive ansøgning om godkendelse af det samme partinavn et år efter udløbet af den periode, der er nævnt i stk. 1, 2. pkt.

§ 17. Social- og indenrigsministeren nedsætter et valg-nævn, der træffer afgørelse om

1-4) ---

5) optagelse i Partinavneregistret, jf. § 13, stk. 4, og

6) ---

Stk. 2. Valgnævnet består af en formand og 2 andre medlemmer, i de sager, der er nævnt i stk. 1, nr. 4 og 5, dog 3 andre medlemmer. Formanden skal være landsdommer eller højesteretsdommer, og det ene af de andre medlemmer skal være kyndigt i statsforfatningsret. Det yderligere medlem, nævnet består af i de sager, der er nævnt i stk. 1, nr. 4 og 5, skal være kyndigt i navne- og varemærkerettigheder. Der udpeges efter samme regler en stedfortræder for formanden og hvert af de andre medlemmer.

Stk. 3-9. ---

Stk. 6. Social- og indenrigsministeren orienterer Folketin-get om ministerens anmodning om en afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 1. pkt., og om ministerens beslutning efter stk. 4 senest en uge efter anmodningen henholdsvis beslutningen. Social- og indenrigsministeren orienterer Folketin-get om Valgnævnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., senest en uge efter afgørelsen.«

2. I § 17, stk. 1, nr. 5, udgår »og«.

3. I § 17, stk. 1, indsættes efter nr. 5 som nye numre:

»6) udelukkelse og annulation af et partis indsamling af vælgererklæringer til brug for deltagelse i folketingsvalg, jf. § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller Europa-Parlamentsvalg, jf. § 11 a, stk. 1, 1.pkt., i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet,

7) midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer til brug for deltagelse i folketingsvalg, jf. § 12 a, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., eller Europa-Parlamentsvalg, jf. § 11 a, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, og«.

Nr. 6 bliver herefter nr. 8.

4. To steder i § 17, stk. 2, ændres »stk. 1, nr. 4 og 5« til: »stk. 1, nr. 4-7«.

§ 2

I lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. lovbekendtgørelse nr. 140 af 7. februar 2019, foretages følgende ændring:

1. Efter § 11 indsættes:

»§ 11 a. Valgnævnet kan efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Valgnævnets afgørelse efter 1. pkt. gælder indtil afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

Stk. 2. Valgnævnet kan efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af en begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter stk. 1, 1. pkt. Valgnæv-

nets afgørelse efter 1. pkt. gælder, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Stk. 3. Et parti skal give og tilvejebringe de oplysninger og dokumenter, herunder de vælgererklæringer, som Valgnævnet forlanger til brug for en afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt. Tilsidesætter et parti sin pligt efter 1. pkt., kan Valgnævnet træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, indtil partiet har opfyldt sin pligt efter 1. pkt.

Stk. 4. Har et parti indgivet partianmeldelse, kan social- og indenrigsministeren i de i stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., nævnte tilfælde sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Stk. 5. Den, der på tidspunktet for Valgnavnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., er eller på tidspunktet for social- og indenrigsministerens anmodning til Valgnævnet efter stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., har været registreret som indehaver af partinavnet, kan tidligst indgive ansøgning om godkendelse af det samme partinavn et år efter udløbet af den periode, der er nævnt i stk. 1, 2. pkt.

Stk. 6. Social- og indenrigsministeren orienterer Folketinget om ministerens anmodning om en afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 1. pkt., og om ministerens beslutning efter stk. 4 senest en uge efter anmodningen henholdsvis beslutningen. Social- og indenrigsministeren orienterer Folketinget om Valgnavnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., senest en uge efter afgørelsen.«